

ISSN 1407-9321

NENOKAVĒJIET!

Laikrakstu
«Novadnieks»
novembrim un
decembrim
Latvijas Pasta
nodalās var abonēt
līdz 24. oktobrim,
redakcijā un
interneta
mājas lapā
www.novadnieks.lv
abonēt var līdz
20. oktobrim.

Svētki Latvijas mariāņu kongregācijas sirdī

● Plaši un svinīgi aizvadītā sestdienā Viļānos tika atzīmēta 90. gadadiena kopš Dievmātes parādīšanās Fatimā un mariāņu kongregācijas dibinātāja Tēva Staņislava Papčinska beatifikācija. Vienlaikus tika iesvētīti arī Viļānu baznīcas jaunie zvani, ko veica Rēzeknes – Aglonas diecēzes V. E. biskaps Jānis Bulis (attēlā centrā).

Spītējot aukstajam un brāzmās spēcīgajam vējam, aizvadītā piektdienā un sestdienā Viļānu Romas katoļu baznīcā no tuvām un tālām vietām pulcējās daudzi simti ticīgo, lai atzīmētu vairākus svarīgus notikumus katoļu baznīcas un draudzes dzīvē. Svinību centrālie notikumi bija saistīti ar Dievmātes parādīšanos Fatimā pirms 90 gadiem un mariāņu Tēva Staņislava Papčinska beatifikāciju šī gada 16. septembrī.

Jau piektdien, 12. oktobrī Viļānos sākās kristīgo floristu – Latvijas dievnamu rotātāju – simpoziji. Floristi ieradās no tuvām un tālām vietām, līdzī vedot rudens ziedus. Vispirms notika teoretiskas nodarbības kvalificētas floristes vadībā, pēc tam darbs grupās, teoretiskās zināšanas pielietojot praksē.

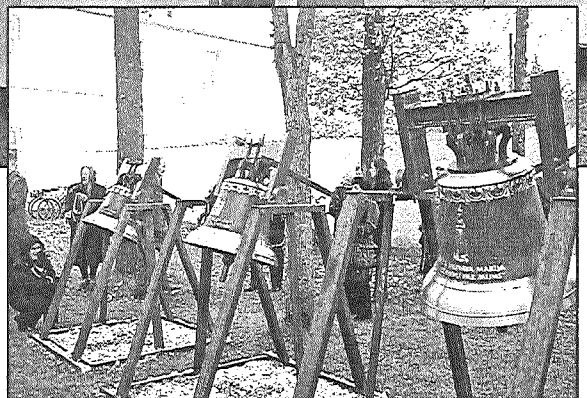
Vienlaikus piektdien risinājās katoļu bērnu un jauniešu koro organizācijas Pueri Cantores Latgales federācijas II nacionālais kongress.

Sestdien, 13. oktobrī, notika svētku galvenā daļa, kurā piedalījās Rēzeknes – Aglonas diecēzes V. E. biskaps Jānis Bulis, garīdznieki no daudzām draudzēm. Viļānu kultūras namā bija organizēta zinātniskā konference «Kristum un Baznīcai. Mariāņu garīgums». Dienas vidū katoļticīgie pulcējās uz Puere Cantoris Latgales federācijas koro koncertu baznīcā, vienlaikus apbrīnojot floristu veidotās kompozīcijas, kurās dominēja krizantēmas un mērtņrozēs. Vislielākais ļaužu

pieplūdums bija vērojams uz svēto Misi pēcpusdienā. Pirms tās notika jauno baznīcas zvanu iesvētīšana, ko veica V. E. biskaps Jānis Bulis. «Zvaniem ir cieša saistība ar Dieva tautas dzīvi,» uzrunājot sapulcējušos, teica biskaps. «Lai dievbijīga piedalīšanās šajā rituālā dara mūs jutīgus uz zvanu skaņām. Cik reizes mēs dzirdēsim šos zvanus skanot, tik atcerēsimies, ka esam viena saime, kurai jāpūlcejas par zīmi vienotībai Kristū uz dievkalpojumu. Zvani arī vēsta par cilvēka aiziešanu mūžībā, par svinīgiem dievkalpojumiem, par biskapa ierašanos, aicina ticīgos baznīcā uz vakara lūgšanu, uz svēto Misi un uz daudziem citiem ļoti nopietniem saietiem.» Zvani tapuši Polijā par draudzes locekļu un individuāliem ziedoņiem.

Arī svēto Misi celebrēja V. E. biskaps Jānis Bulis, sprediķi pievērsot uzmanību 90. gadskārtai kopš Dievmātes parādīšanās trijiem ganiņiem Fatimā un mariāņu kongregācijas dibinātāja Tēva Staņislava Papčinska beatifikācijai, un uzsverot, ka saistībā ar šiem abiem notikumiem notiek pateicības dievkalpojums. Pēc Dievkalpojuma sākās tautas Rožukronis un euharistiskā procesija, bet noslēgumā notika mūžībā aizgājušo mariāņu tēvu Viktora Pentjuša, Jāņa Vaivoda, Viktora Čivžeļa un brāļa Antona Erdmaņa pieminēšanu Viļānu baznīcas dārzā.

Viļānu baznīca celta 1772. gadā, to uz-

● Iesvētītie zvani šūpojas pirmajās skaņās. Viens no tiem izgatavots mariāņu kongregācijas dibinātāja Tēva Staņislava Papčinska beatifikācijai par godu, otrs – Viļānu Romas katoļu baznīcas debesu aizbildņa godam, trešais – sakarā ar 90 gadu jubileju kopš Dievmātes parādīšanās Fatimā. Foto: L.Rancāne

būvējuši bernardiņi, bet 1924. gadā baznīca kļuvusi par mariāņu kongregācijas sirdi, te uzbūvēts arī mariāņu klosteris. Mariāņu kongregācija darbojas 17 pasaules valstīs, 80 gadus tā pazistama arī Latvijā. Mariāņu kongregāciju 1673. gadā dibināja katoļu priesteris Staņislavs Papčinskis. Viļānu baznīcā uzstādīta Fatimas Dievmātes skulptūra, un mariāņu tēvi katru mēneša 13. datumā, kas ir viņas parādīšanās diena Fatimā, ticīgos pulcina uz dievkalpojumu, kurš ikreiz sākas pulksten 15.00 ar Rožukroni, aizlūgumiem, notiek arī procesija. Šajos svētkos, kas noslēdzas ap pulksten 21.00, piedalās ticīgie no visas Latvijas. Bijušajā baznīcas katlu mājā mariāņu tēvi izveidojuši Gaismas jeb Dieva želsirdības sveču kapelu, kurā jebkurš savā nodomā vai lūgumā var uzlikt degošu sveci. Tā degs sešas vai deviņas stundas, un, kamēr svece degs, šajā lūgumā piedalīsies kāda no 24 palīgu apvienības lūgšanu grupām. Divas sveces deg nepārtraukti. Par tām rūpējas mariāņi. Viena ir par priesteriem, biskapiem, ordeņu cilvēkiem un Latvijas garīgo atdzimšanu, otra — par tiem, kas lūdz Dievu.

L.Rancāne

Arī Preiļos uzsākta apkures sezona

Preiļos 9. oktobrī sākusies apkures sezona. Vispirms SIA «Preiļu saimnieks» siltumenerģijas padevi nodrošināja izglītības iestādēm, sākot ar Preiļu 1. pamatskolu un pirmsskolas izglītības iestādi «Pasaciņa», bet no 9. oktobra pakāpeniski apkurei tiek pieslēgtas dzīvojamās mājas, pilsētas iestādes un uzņēmumi. Siltuma skaitītāju rādījumu uzskaiti katrā mājā SIA «Preiļu saimnieks» sāks tikai no šīs nedēļas, tas nozīmē, ka par patērēto siltumenerģiju preiļniešiem būs jāmaksā, sākot ar 15. oktobri, «Novadnieku» informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Daudzdzīvokļu mājās, kur iedzīvotāji ir ievēlājuši māju vecākos, ievērojot iedzīvotāju interesi, apkuri, pamatojoties uz mājas iedzīvotāju lēmumu, varēja pieslēgt arī agrāk, bet sakarā ar silto laiku iedzīvotāji šo iespēju neizmantoja.

Apkures sezonā pilsētā darbosies četras katlu mājas, lauku teritorijās – Aizkalnes un Preiļu pagastos — divas katlu mājas, katrā pagastā pa vienai. Par kurināmo tiek izmantota dabas gāze, šķelda un malka.

Apkures tarifs šajā sezonā Preiļos ir pieaudzis — 34,49 lati par vienu megavattstundu, pagājušajā gadā tarifs sastādīja 27,07 latus par vienu megavattstundu. Jaunajā tarifā iekļautas divu jaunu apkures katlu – Celtnieku ielā un centrālajā katlu mājā – Liepu ielā, izmaksas. Lielākajā pilsētas daļā ir nomainītas siltumtrases. Augušas cenas kurināmajam, no 2008. gada pieaugs arī darbinieku minimālā alga uzņēmumā.

Daugavpils un A.Upīša ielu dzīvojamā masīva iedzīvotājiem šajā sezonā apkure būs ievērojami lētāka nekā pārējā pilsētas daļā, jo a/s «Preiļu siera» kā autonomais ražotājs ir apņēmis pārdot SIA «Preiļu saimnieks» siltumenerģiju, kuras cena noteikta 22,50 lati par 1 Gkal jeb 19,35 lati par vienu megavattstundu, tajā skaitā 18% PVN.

Līgums starp a/s «Preiļu siera» un SIA «Preiļu saimnieks» paredz arī to, ka karstais ūdens tiks pārdots, nosakot cenu 29 santīmi, tajā skaitā 5% PVN par vienu kubikmetru, bet kanalizācijas cena būs 22 santīmi, tajā skaitā 5% PVN par vienu kubikmetru. SIA «Preiļu saimnieks» apņēmis no a/s «Preiļu siera» iepirkto siltumenerģiju, ūdeni un notekūdeņu novadīšanu realizēt par cenu, kas ir par 10% lielāka nekā iepirkuma cena.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Aprit simts dienas, kopš prezidenta amatā ir Zatlers

15. oktobrī apritēja simts dienas, kopš Valsts prezidenta amatā atrodas Valdis Zatlers. Aptaujātie eksperti iepriekš norādīja, ka Zatlers savās pirmajās simts prezidentūras dienās nav pieļāvis būtiskas kļūdas. «Nemot vērā skandalozo gaisotni, kādā viņš tika iedabūts šajā amatā, Zatlers ir turējies godam. Viņš nav sadarījis, pirmkārt, nekādas fundamentālas kļūdas, kas galu galā no cilvēka, kurš ar politiku līdz šim ir bijis ļoti attālās attiecībās, jau ir daudz. Otrkārt, viņš līdz šim nav demonstrējis patoloģisku atkarību no valdošās koalīcijas,» sacīja politologs Ivars Ijabs. «Latvijas faktu» veiktā aptauja septembrī liecina, ka Zatleru pozitīvi vai daļēji pozitīvi vērtē 50,2%, bet negatīvi vai daļēji negatīvi — 19,8% aptaujāto, iepriekš ziņoja laikraksts «Diena». Nedaudz vairāk kā 26% vēl nevar novērtēt Valsts prezidentu, kuram drīzumā amatā apritējušas simts dienas. «Valdis Zatlers ir kļuvis pazīstamāks — šis amats tiek cienīts, un tas arī dara savu darbu,» laikrakstam sacīja «Latvijas faktu» direktors Aigars Freimanis, norādot, ka prezidents arī neesot pieļāvis lielas kļūdas. Pētījumu firmas vasarā veiktajā aptaujā Zatlera darbību nevarēja novērtēt vairāk nekā puse aptaujāto, bet pozitīvi vai daļēji pozitīvi par viņu bija 28,9% aptaujāto. To, ka prezidenti vienmēr ir bijuši populāri, nosakot tas, ka sabiedrība respektē šo amatu. Freimanis atceras, ka līdzīgu ainu savulaik atklājis arī Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa reitings, kurš pat bijis labākās pozīcijās, jo viņa ievēlšanu nav pavadījis kritiski vērtēts ievēlšanas fons.

Nelikumīgi ziedojumi partijām Ls 380 000 apmērā

Piecu darbības gadu laikā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) darbinieki, veicot vairāk nekā 2300 ziedojumu pārbaudes, par nelikumīgiem atzinuši politiskajām partijām paredzētos ziedojumus 380 000 latu vērtībā, ziņo LETA. Laikā no 2002. gada 10. oktobra līdz šā gada 1. septembrim KNAB darbinieki politiskajām partijām piemērojuši 135 administratīvos sodus kopumā gandrīz 76 000 latu apmērā, liecina biroja jubilejas izdevumā apkopotā informācija. Pēc KNAB konstatētajiem pārkāpumiem ar tiesas lēmumu uz laiku tikusi apturēta 14 partiju darbība, bet kopumā izbeigta septiņu partiju darbība. Piecu KNAB pastāvēšanas gadu laikā partijas saņēmušas ziedojumus vairāk nekā 12 miljonu latu apmērā, liecina biroja apkopotā informācija.

Rīgas zoologiskais dārzs svin 95 gadu jubileju

Oficiālais Rīgas Zoologiskā dārza dibināšanas datums ir 1912. gada 14. oktobris, taču publika 16 hektāru lielajā, dzīvnieku apskatei atvēlētajā Mežaparka daļā, esot varējusi ienākt jau vairākas dienas iepriekš. Lai nu kā gandrīz gadsimtu ilgajā pastāvēšanas laikā veicies, tomēr šodien Rīgas Nacionālais zoologiskais dārzs ir visnotaļ cienījams Eiropas Zoodārzu un akvāriju asociācijas loceklis, kuram nav jākastrējas par stagnāciju, kolekcijas sastāvu un apmeklētāju trūkumu. Arī šogad, gaidot ievērojamo jubileju, apmeklētājiem atvērts jauns, visai interesants un sengaidīts apskates objekts — Zirafu māja, kurā pagaidām apskatāmi divi ormulīgi zirafu puīši, kas pavisam nesen Rīgā ieradušies no Poznaņas zoodārza Polijā. Zoodārza kolekcijā reģistrēto dzīvnieku skaits pašlaik — 443 sugas 3528 dzīvnieki.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

«Pašas labākās
smaržas vienmēr ir mazās
pudeliņās.»
Dz. Draidens

PMLP Preiļu nodaļa pieņem klientus jaunās telpās

Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) priekšnieka Viļņa Jēkabsona laba vēlējumam, ar Preiļu Romas katoļu draudzes priesteru Māra Laurecka svētību un kolēģu sirsnīgiem sveicieniem pagājušajā piektdienā, 12. oktobrī, tika oficiāli atklātas PMLP Preiļu rajona nodaļas jaunās telpas Rēzeknes ielā, kur pirms pārcelšanās uz Kārsavas ielu atradās rajona galvenā bibliotēka.

Tie, kam PMLP Preiļu rajona nodaļā lietas bija jānoturamas iepriekš, labi atceras kāpņu telpu, atsevišķos kabinetus ēkas trešajā stāvā, kā arī problēmas gadījumos, ja nodaļas apmeklētājs ir cilvēks ratīnkreslā vai māmiņa ar mazuli ratiņos. Jaunajā klientu apkalpošanas zālē kvalitatīvus, ērtus un pārskatāmus pakalpojumus varēs saņemt ikviens nodaļas apmeklētājs. Tā ir pielāgota arī klientiem ar kustību traucējumiem un vecākiem ar mazuliem ratiņos.

— Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei ir svarīgi rūpēties par saviem klientiem un darbiniekiem, tāpēc tās mērķis ir ieviest modernas klientu apkalpošanas zāles visās 32 teritoriālajās nodaļās Latvijā. Preiļu rajona nodaļa bija jau 22. pēc kārtas, kur ir ieviesta jaunā klientu apkalpošanas sistēma, — «Novadniekam» pastāstīja PMLP priekšnieks Viļnis Jēkabsons. Viņš atzina, ka klientu zāles, kur visi darbinieki un apmeklētāji atrodas vienā telpā, cilvēkiem ļoti patīk, pie tam ikviens nodaļas darbinieks ir pietiekami profesionāls, lai varētu veikt jebkuru no galvenajām funkcijām, piemēram, izsniegt personu apliecinošu dokumentu, apstiprināt

● Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Preiļu nodaļas nelielais kolektīvs jauno telpu atklāšanas dienā: (no kreisās) nodaļas vadītājs Ilmārs Vaikulis, vadītāja vietniece Valentīna Čakule, vecākā eksperte Anita Kurme, vecākā eksperte Lolita Sondore un pārvaldes priekšnieks Viļnis Jēkabsons. Foto: A.Dzerkalis

ielūgumu vai izsaukumu vai izsniegt ziņas, teiksim, no ledzīvotāju reģistra. Sakarā ar Latvijas pievienošanos Šengenas zonai izveidota arī nacionālā vizu informācijas sistēma, kas būs saslēgta ar centrālo sistēmu Eiropā. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei būs vienota informācija ar Robežsardzi, drošības iestādēm.

Iespējas strādāt labos apstākļos PMLP Preiļu nodaļai tika nodrošinātas, pateicoties sadarbībai ar Preiļu novada domi, kas pēc bibliotēkas pārcelšanās uz jaunām telpām ēku Rēzeknes ielā izremontēja. Kā atzina Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Oļegs Hļeņņikovs, remontdarbos pašvaldība ieguldījusi ap 130 tūkstošus latu. Toties telpu nomnieki — Pilsonības un migrācijas

lietu pārvalde — mēbeļu iegādei, iekārtojuma un tehniskajam aprīkojumam iztērējuši ap 30 tūkstošiem latu.

Pēc pārvaldes priekšnieka V.Jēkabsona teiktā, atzinīgi var vērtēt faktu, ka visi nodaļas darbinieki spēj klientu zālē viens otru aizvietot, prot nodrošināt visas klientu vajadzības, sniegt pakalpojumus, māc strādāt ar informācijas sistēmu. — Mūsu darbiniekiem ir lielāka motivācija strādāt ar atdevi, jo te nav atsevišķu kabinetu, kur paslēpties, — vērtējot klientu zāles iekārtojumu, secina V.Jēkabsons. — Regulāri notiek darbinieku apmācība, ko uz vietas veic pārvaldes vadošie speciālisti dažādās jomās. Piemēram, šī gada beigās pārvalde sāks izsniegt jaunās pasēs, visi darbinieki šim uzdevumam jau ir apmācīti

un sagatavojušies.

Nodaļas telpas iesvētīja Preiļu Vissvētās Jaunavas Marijas Debesis uzņemšanas Romas katoļu draudzes priesteris Māris Laureckis. Nodaļas jaunās mājvietas iesvētīšana bija kolektīva iniciatīva, jo darbinieki uzskata, ka sākot jaunu darba cēlienu izremontētajās un gaišajās telpās, nepieciešams saņemt svētību, lai ne tikai darbiniekiem, bet arī apmeklētājiem būtu miers sirdis, labas domas, saskaņa un možs gars.

Klientu zāles saimniekus sveica Preiļu novada domes pārstāvji, sadarbības partneri no dzimtsarakstu nodaļas, kādreizējie ēkas saimnieki, kā arī kolēģi — Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārejo Latgales rajonu nodaļas vadītāji.

L.Kirillova

Pirmā rudens vētra radījusi zaudējumus energosistēmā

Pagājušās piektdienas pievakarē un naktī uz sestdienu Latvijai pāri gājusi vētra radījusi nopietnus traucējumus valsts energosistēmā. Sestdienas pusdienlaikā bija traucēta vai pārtraukta energoapgāde aptuveni 10 000 akciju sabiedrības «Latvenergo» klientu, «Novadnieku» informē a/s «Latvenergo» komunikācijas un mārketinga departamenta ārējās komunikācijas daļas vadītājs Andris Siksnis. Sestdien «Latvenergo» meitasuzņēmuma a/s «Sadales tīkls» elektromontieriem bija izdevies novērst aptuveni

pusi no naktī notikušās vētras postījumiem energosistēmas vidējā un zemsprieguma tīklos. Tomēr visvairāk bojājumu bija Latvijas centrālajos un austrumu apgabalos (kopā ap 560 transformatoru apakšstacijas bija bez sprieguma): Daugavpili (214), Krāslavā (76), Rēzeknē (170), Ludzā (58) un Preiļos.

Svētdien notika intensīvi remontdarbi, kuros tika iesaistīti arī speciālisti no vētras mazāk skartajiem reģioniem, kā arī no specializētām uzņēmējdarbību brigādēm. Energosistēmas atjaunošanas

darbi turpinās arī šonedēļ.

«Latvenergo» aicina iedzīvotājus būt uzmanīgiem pie elektrolīnijām, kas atrodas autoceļu malās mežainos apvidos, jo stiprais vējš veselus kokus spēj izgāzt ar saknēm un līnijās iekārušies koki bieži pārliecās pāri autoceļiem, radot draudīgu situāciju ikvienam, kas šādām vietām tuvojas.

«LATVENERGO» ATGĀDINĀJUMS: redzot zemē gulošu līnijas vadu vai uz līnijas uzkrītušu koku, nekādā gadījumā netuvojieties tam un neļaujiet to darīt arī citiem!

OTRDIENAS INTERVIJA

Āķi un āķīši, vizuļi, vizuļīši, auklas, aukliņas, makšķerkāti, spinningu spoles un dažnedažādi spidīgi knibuciši... Cepures, ūdensnecaurīdīgas vējjakas, aizsargkrāsas bikses... To visu noteikti būsiet pamanījuši kādā tirdzniecības vietā Preiļu tirgū. Tāpat būsiet pamanījuši pašu saimnieku – ALEKSEJU RIBAKOVU – aizrautīgu mednieku, makšķernieku, tikpat aizrautīgu stāstītāju un mednieku sporta kluba «Riebiņi» vadītāju. Lielās medību sezonas sākums oktobrī ir īstais laiks sarunai.

● Meldru aizsegā kādā no pīļu medību reizēm Aleksejs kopā ar jaunāko dēlu Igoru (attēls tapis pirms vairākiem gadiem). Foto no E.Ribakova ģimenes albuma.

3.

Mūsos visos ir paslēpies dabas gēns

— Preiļos daudzi jūs pazīst kā aizrautīgu un kaismīgu makšķernieku un mednieku. Sakiet, šie vaļasprieki jums ir tikai aizraušanās vai dzīves stils?

— Pašlaik droši varu teikt, ka tas ir dzīves stils. Pat sava veida narkotika, ko nekādi no asinīm laikam nedabūšu ārā. Tā jau saka, ja cilvēks ar medībām sācies nodarboties nopietni, izveidojis savu kolektīvu, tad tas ir uz ilgu laiku. Ja man prasītu, vai tas kādreiz pāries, esmu pārliecināts, ka tikai tajā gadījumā, ja veselības vairs galīgi nebūs.

— Kur tad tā veselība paliks? Medības – tas ir svaigs gaiss, ilgas pastaigas, regulāra zīskā slodze...

— Tas gan tieša. Atceros mūsu kolektīva vecākos medniekus, tagad pensionārus. Kamēr viņi regulāri piedalījās medībās, bija patkami vērot, ka šī nodarbošanās viņos tikai vairoja veselību un dzīves prieku. Tagad viņi mūsu pulkā ir retāk, taču tam ir cits iemesls. Medības kļuvas par dārgu izklaidi – jāsedz transporta izdevumi, jāmaksā nodokļi, pie tam laikā, par valsts aptuveni 400 hektāru mežu izmantošanu medībām, jāuztur ieroči, jāpērk munīcija. Ja pensija nav liela, tad visam naudu atļūcināt nav iespējams.

Kas attiecas uz mūsu medību platībām, tad tas ir ne tikai valsts mežos, bet arī privātajos, ar kuru saimniekiem regulāri jānoslēdz līgumi par medībām. Tomēr pēdējā laikā tā jau kļūst nopietna problēma. Atbrauc no Rīgas, piemēram, bagāts onkulis, noslēdz līgumus ar vietējiem saimniekiem mūsu bijušajās medību platībās un medī, cik tik. Vietējiem medniekiem jāmeklē citas iespējas. Paredzu, ka drīz mūs izspiedīs pavisam.

Es piedāvātu citu variantu. Ja turīgā galvaspilsētas mednieki grib pie mums atpūsties, lai brauc šurp, lai palīdz mums gādāt barību zvēru piebarošanai ziemā un lai medī kopā ar mums. Citādi sanāk tāda veco laiku kungu būšana, kad visu nosaka nauda.

Vēl mani uztrauc, ka mednieku kolektīvos ir pavisam maz jauniešu. Pēdējo gadu laikā mums piedrojušies tikai divi. Tiesa, agrāk tas bija daudz vienkāršāk, vajadzēja tikai kursu pabeigt. Arī materiālajā ziņā kursā nebija dārgi. Tagad ir savādāk, ne katrs var atļauties. Un kur tad vēl apģērba, ekipējuma iegāde.

— Ko tad gribat, medības visā pasaulē skaitās elitārs sporta veids. Bet par to attiecīgi jāmaksā.

— Es saprotu, bet mūsu apstākļi un situācija ir savādāka. Kolektīvos pat vairāk nekā puse biedru ir cilvēki, kuriem svarīga ir ne tikai atpūta, bet arī pats medijums, kas ir zināms atspaidis ģimenes galdā. Ja diena veltī pavadīta, mednieks iet mājās skumīgs un par to, ka elitāri atpūties, tikai

skumīgi pasmaida.

— Ceru, ka jūsu kolektīvam medības pārsvarā ir veiksmīgas.

— Jā, medību limitu parasti izpildām. Bet, lai tā būtu, zvērus arī vajag ieinteresēt. Tas nozīmē, ka vasarā jāizaudzē ne viena vien tonna graudu, ko bērt barotavās. Jāstāda kartupeļi, burkāni, jāplauj siens. Briežiem, piemēram, ļoti garšo burkāni un kāposti. To visu audzējam ne tikai savos dārziņos, bet iekopjam arī kopējās platības vai prasām atļauju privātajiem īpašniekiem apstēt kādu meža plaušņu vai lauciņu turpat mežmalā. Zvēriem vajag mierīgu zonu, kur paslēpties, un pietiekami barības. Tad medījuma būs pietiekami.

Vispār tā ir smalka padarīšana. Deviņdesmitajos gados uzņāca mežacūku mēris, šie dzīvnieki tikai tagad sākuši atkopties. Zagēja mežus, alņi aizgāja projām. Nupat nupat jūtams, ka tie atgriežas. Tas pats sakāms par briežiem, mūsu medību platībās to varētu būt ap četrdesmit.

— Tad jau viss kārtībā, problēmu nav?

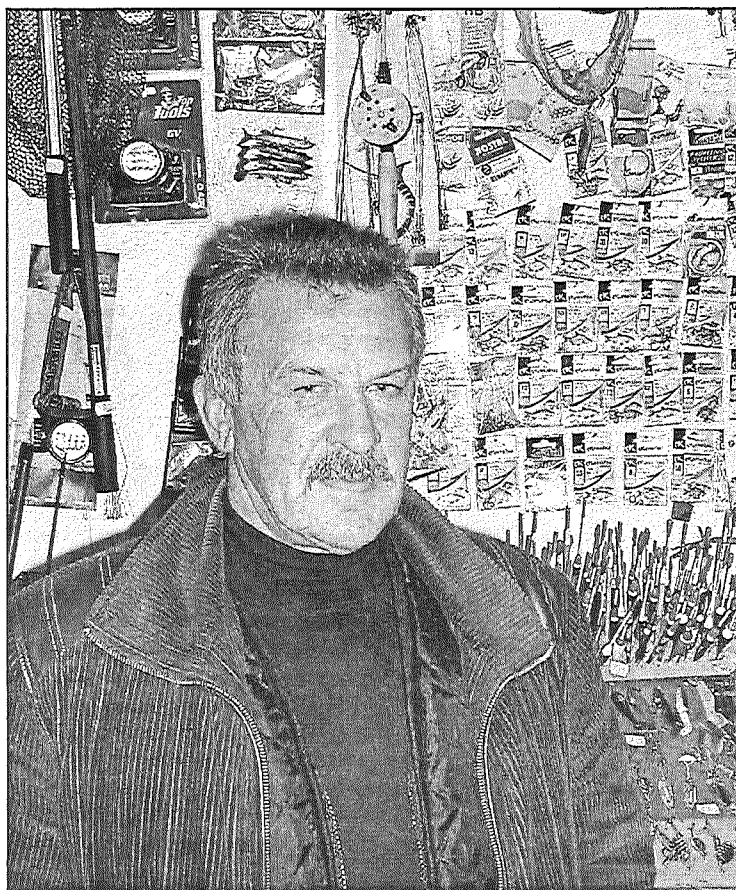
— Ir gan, un vēl kāda problēma! Tie ir bebrī. Tādu skādi un zaudējumus nodara zemnieku saimniecībām, ka var tikai pabrināties. Applūst zeme desmitiem hektāru platībās. Meliorācijas grāvju tuvumā, kur aizsprosti uz būvēti un alas sarakstas, ar traktoriem nemaz nav iespējams strādāt.

Savā starpā esam sprieduši, ka ir laiks bebrus uzskatīt par nelimitēti medijamiem dzīvniekiem. Tāpat kā lapsas un zaķus. Pagaidām medijam tikai pēc noteiktā limita vai nu šaujot, vai ar dzīvķeramajiem slazdiem. Tādas ir prasības visā Eiropas Savienībā un tās jāievēro.

Šovasar esam saņēmuši daudz pārmetumu no zemniekiem par to, ka mežacūkas daudz posta nodarījušas. Pļavas no vienas vietas gluži kā uzartas, arī kartupeļu laukos bija tas pats. Tam par iemeslu ir milzīgais maijvaboļu kāpuru daudzums. Godīgi sakot, tik daudz kāpuru sen neesmu redzējis. Mežacūkas pat neiet uz mūsu barotavām, jo labāk mielojas ar treknajiem un barojošajiem kāpuriem. Pļavās izskatās it kā traktors ar kultivatoru būtu pāri pārbraucis. Jā, zemniekiem ir tiesības prasīt no mums zaudējumu segšanu, taču tas nav mūsu spēkos katru vakaru sargāt viņu laukus.

— Jūs tik aizrautīgi stāstāt, bet neesat minējis, ka pats kļūvat par mednieku.

— Mednieks bija mans vectēvs, mednieks bija mans tēvs. Biju tikai astoņus gadus vecs, kad vectēvs (mēs dzīvojām Riebiņu pagastā Kaušā) sāka mani ņemt līdzī medībās, kopš 1969. gada jau biju dzinējos. Ai, tās bija pavisam citas medības, šķiet, ka joprojām skumstu pēc tām. Vairāki mednieki sanāca kopā, ņēma līdzī

● Aleksejs Ribakovs ir cieši pārliecināts, ka medības nav tikai iespēja tikt pie kārotā medījuma, lieliskas trofejas vai sevi pašaplicināt kā precīzu šāvēju. Lielākā daļa mednieku ir atmodinājuši sevi dusošo dabas gēnu, kļūvuši par sastāvdaļu mūžīgajos un vienmēr mainīgajos dabas atjaunošanās procesos. Foto: L.Kirillova

suņus un uz priekšu! Lielo zvēru toreiz bija maz, medija zaķus, lapsas.

Toreiz jau bija savādākas tradīcijas. Viri medija jāšus uz zirgiem. Vienmēr līdzī bija medību ragi, kas tā par skaņu bija, kad sāka pūst... Arī suņi bija lieliski. Vec-tēvam, piemēram, mājās vienmēr četri pieci dzinējsuņi dzīvoja. Kopš bērnības arī es pret suņiem neesmu vienaldzīgs. Mana pēdējā medību laika gāja bojā, tāpēc pagaidām vēl neesmu gatavs pieņemt jaunu kucēnu. Starp citu, īstu medību suņu Latvijā ir ļoti maz. Arī mūsu kolektīvā viri ir iegādājušies suņus Iževskā, Krasnojarskā. Tie ir isti sibirieši, kam medības jau gēnos, kas prot strādāt.

Atgriežoties pie tagadējām medībām un tradīcijām. Tagad pats svarīgākais ir dokumentus laikā un pareizi aizpildīt – kad pusdienlaiks, kad medību sākums, kad beigas, vai kāds no medniekiem, pasarg Dievs, nebūtu lietojis alkoholu. Tiesa, kārtībai jābūt, taču atpūtu nevajag pārvērst par birokrātiju.

— Joprojām nav izskaustas malu medības. Kādas ir attiecības starp medniekiem un šiem likuma pārkāpējiem?

— Es tādu rīcību nesaprotu un nespēju pieļaut. Šie cilvēki vienkārši ir slepkavas. Pašam personīgi nācies nošaut divus malu mednieku ievainotus stirnu buciņus. Esmu redzējis mašīnu atstātās slīdes, asiņu pēdas. Par nelikumīgām medībām mūs informē

un kā vēl! Pa irdeni sniegu, kas pāri ceļgaliem, gāja kā torpēda. Ja blakus brauktu džips, domāju, skaits būtu līdzīgs – sniega vērpētes visapkārt griežas.

— Vai pie mums arī gadās tādas bīstamas medības?

— Visbīstamākie ir ievainoti mežakuļi. Ne reizi vien ir bijis tā, ka nāca man tieši virsū, vajadzēja izvairīties. Redzēju, kā, saniknotas mežacūkas ar galvu aizķerts mednieks pa gaisu lido vairākus metrus augstu. Bet mežakuļim ir ilķņi, un tas jau ir ļoti bīstami, jo īpaši suņiem, kas dzīvnieku dzen.

Ja kādam asinis kļūst adrenalīna par maz, lai aiziet mežacūku medībās. Stimuls uz pāris dienām garantēts.

— Kādas medības jums sagādā vislielāko baudījumu?

— Tās ir kolektīvās mežacūku medības ar suņiem. Patik arī individuālās medības – uz stirnu āžiem. Saprotiet, te tiek dota iespēja. Tu vari izvēlēties – šaut vai ne. Varbūt dzīvnieks ir tik skaists, ka roka neceļas. Arvien retāk iznāk piedalīties pīļu medībās, jo mūsu platībās ūdeņu ir maz, bet kaut kur tālu braukt negribas. Ja nu vienīgi uz Feimaņu ezeru.

Esmu pieradis, kad saka – jums, medniekiem, tik šaut un nogalināt. Tā nav. Medības pēc savas būtības ir komplīcēta lieta, kad tiek regulēts dzīvnieku skaits, tiek gādāts par labu un veselīgu genofondu. Es, piemēram, zinu vietas, kur dzīvo stirnas, kas katru gadu laiž pasaulē vairākus mazuļus. Citas pa vienam, bet šīs – divus vai trīs. Lai taču dzīvo, vai mazums-citu iespēju nometīt...

— Parasti medniekiem tik stāstīt joku stāstus. Vai ar jums arī kas smieklīgs gadījies?

— Reiz gāju avenēs un paņēmu līdzī vēl neapmācītu suni. Uzgājām mežacūku mammu ar sivēniem. Suns trenkā sivēnus, cūku mamma – suni. Šis, protams, pēc palīdzības metas pie manis. Cūka pakāļ. Rezultāts bija tāds, ka pāris stundas tupēju koka galotnē, kamēr lejā tā jezga beidzās.

— Esat mednieku kolektīva vadītājs, tātad – vienojošais posms dažādiem cilvēkiem.

— Mednieku sporta klubs «Riebiņi» dibināts jau 1988. gadā. Esmu tā veidotājs un joprojām arī vadītājs. Kolektīvā ir 25 biedri, ļoti dažādu profesiju pārstāvji – kalpotāji, policisti, celtnieki, komersanti, ārsti. Mūsu rīcībā ir 7000 hektārus lielas platības. Gri-bētos, protams, lai mums pievienojas citi, mazāki kolektīvi. Kopā ir daudz vieglāk pastāvēt un darboties.

— Kāds novēlējums jums liktos vislabākais?

— Lai ātrāk uzsalst un uzkrīt pirmais sniegs. Tad arī zvēri nāks un sāksies īstās medības.

L.Kirillova

Konferencē sprieda par audžuģimenēm un adoptētājiem

Bērnu un ģimenes lietu ministrijas un Pjemontas reģiona (Itālija) starptautiskās adopcijas aģentūras sadarbības projekta konferencē «Grūtībās nonākušu bērnu aizsardzībai – audžuģimeņu kustības un vietējās adopcijas veicināšana», kas notika Rīgā, Preiļu rajonu pārstāvēja Preiļu rajona bāriņtiesu koordinatore, sociālās aprūpes galvenā speciāliste Juta Fadejeva. Konferencē piedalījās arī Livānu novada bāriņtiesas priekšsēdētāja Marija Jansone.

Pēc atgriešanās Juta Fadejeva iepazīstināja «Novadnieku» ar konferencē apspriestajiem jautājumiem un galvenajām tēmām saistībā ar audžuģimenēm un adopciju.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas priekšiece Laila Rieksta-Riekstiņa konferencē analizēja ārpusģimenes aprūpes iestādes tendences un problēmas, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Ārpusģimenes aprūpes departamenta direktore Livija Lie-

piņa uzstājās ar ziņojumu par audžuģimeņu kustības attīstību Latvijā. Konferencē dalībnieki no vairākiem ziņojumiem ļoti plašu priekšstatu guvuši par Itālijas audžuģimeņu principiem un pieredzi, kā arī konkrēti par Pjemontas reģiona starptautiskās adopcijas aģentūras pieredzi. Konferencē prezentēta rokasgrāmata «Adopcijas ABC». Kā informēja Juta Fadejeva, šādu rokasgrāmatu saņems arī visas rajona bāriņtiesas.

Juta Fadejeva, «Novadnieku» plašāk iepazīstinot ar konferencē saņemto informāciju, stāstīja, ka Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Ārpusģimenes aprūpes departamenta direktore Livija Liepiņa analizēja tendences un problēmas adopcijas jomā. Ministrijai uzsākot aktīvu darbību vietējās adopcijas veicināšanai, ievērojami pieaudzis Latvijā adoptēto bērnu skaits (no 15 bērniem, kas adoptēti 2003. gadā, līdz 88 bērniem 2006. gadā). Vienlaikus veikts aktīvs darbs, ministrijas darbiniekiem dodoties uz aprūpes iestādēm, izvērtējot katra bērna personas lietu un iespējas sakār-

tot viņa juridisko statusu. Tā rezultātā ievērojami pieaudzis adoptējamo bērnu skaits, un to šī gada 1. janvārī bija 1310. Latvijā vērojama tendence, ka ģimenes vēlas adoptēt galvenokārt vienu bērnu bez veselības traucējumiem līdz trīs gadu vecumam. Piemēram, bronhiālā astma skaitās smaga slimība. Iepriekšējos gados nav palielinājies to ģimeņu skaits, kas vēlētos adoptēt vienlaicīgi divus vienas ģimenes bērnus, kaut tieši šādu bērnu ir visvairāk. Savukārt šogad jau sešos gadījumos adoptēti pa diviem vienas ģimenes bērniem. Šogad iezīmējusies arī tāda parādība, ka adoptētāji kļuvuši informētāki un nebaidās adoptēt bērnus, kuru vecāki bijuši atkarīgi no narkotikām, bet bērniem nav lielu veselības traucējumu. Ārvalstu adoptētāji aizvien biežāk izvēlas adoptēt bērnu vecumā līdz 10 gadiem.

Ministrijas speciāliste konferencē dalībniekus iepazīstināja arī ar paveikto audžuģimeņu kustības attīstīšanā. Katrā reģionā darbojas audžuģimeņu konsultants, kurš meklē potenciālās audžuģimenes, kā arī sniedz atbalstu jau

esošajām audžuģimenēm. Adoptētājiem, audžuģimenēm, aizbildņiem un ģimenēm ar bērniem krīzes situācijās tiek nodrošinātas bezmaksas psihologa konsultācijas. Audžuģimenēm tiek nodrošināta bezmaksas obligāta apmācības programma, ikgadējais salidojums, atbalsta grupu sanāksmes. Analizējot audžuģimeņu skaitu atsevišķi pa reģioniem, Livija Liepiņa stāstīja, ka **Preiļu rajonā ir četras audžuģimenes**, un no Latgales rajoniem tikai Balvu un Jēkabpils rajonos to ir vēl mazāk. Savukārt priekšgalā šajā jomā ar 15 audžuģimenēm ir Daugavpils rajons un ar 13 – Krāslavas rajons. Kaut arī katru gadu ievērojami pieaug audžuģimeņu un tajās ievietoto bērnu skaits, to vēl joprojām nav tik daudz, lai nodrošinātu iespēju bez vecāku gādības palikušam bērnam augt ģimeniskā vidē. Audžuģimenes galvenokārt ir latviski runājošas un dzīvo lauku teritorijās, nevis pilsētās, kas bieži ietekmē iespēju tajās ievietot bērnus, kam nepieciešams specifisks palpojums (medicīniskā aprūpe, psihologa konsultācijas, mācības

krievu valodā, iespēja kontaktēties ar vecākiem). Ne visas pašvaldības ir ieinteresētas, lai to teritorijā būtu audžuģimenes, to rašanās netiek atbalstīta. Biežāk resursi tiek tērēti, lai pierādītu, kurš ir atbildīgs par atbalsta sniegšanu audžuģimenei, vai tajā ievietotajam bērnam, nevis pašai atbalsta sniegšanai. Reizēm audžuģimenēm netiek nodrošināts nepieciešamais sociālais atbalsts no bāriņtiesu puses. Nepieciešams arī izstrādāt atbalsta sistēmu, kas ļautu audžuģimenēm specializēties īpašu bērnu uzņemšanā (pusaudži, zīdaiņi, bērni ar īpašām vajadzībām).

Turpmākamajam laika posmam no 2008. līdz 2010. gadam ministrija izvirzījusi prioritātes, starp kurām ir arī finansiāla atbalsta palielināšana audžuģimenēm un adoptētājiem. Piemēram, iecerēta vienreizējās atlīdzības palielināšana par bērna adopciju – 2000 latu par katru adoptēto bērnu. Iecerētais gan būs atkarīgs no tā, vai valdība šiem mērķiem piešķirs finansējumu.

L.Rancāne

Reforma un rajonu nākotne. Jautājumu vairāk nekā atbilžu

Administratīvi teritoriālās reformas termiņi jau zināmi. Nākamās vietējo pašvaldību vēlēšanas 2009. gadā būs mirkli, kad beigs pastāvēt rajonu padomes un arī rajoni kā administratīvās vienības. Kas atlikušajā laikā darāms rajonu padomēm, pagājušajā piektdienā Preiļu rajona padomē pašvaldības speciālistiem un vadībai skaidroja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) Valsts sekretāra vietnieks ARTIS STUCKA un reģionu tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītājs ARNIS ŠUTS.

Preiļu rajona padomē sanāksmē pārstāvēja padomes priekšsēdētāja Helēna Streiče, viņas vietnieks Andris Vaivodis, izpilddirektore Aina Pastore, attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Irēna Šaitere, nodaļas speciālists Aivars Pizelis, rajona izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskis un citi rajona padomes speciālisti.

Rajonu reorganizācijas principi

RAPLM pārstāvji bija sagatavojuši prezentācijas materiālus par rajonu reorganizācijas principiem, kas izstrādāti, par pamatu ņemot jau notikušās konsultācijas vairāku rajonu pašvaldībās. Sākotnējās diskusijas septembrī un oktobrī notikušas Gulbenes, Kuldīgas, Madonas, Rīgas, Talsu, Jelgavas, Cēsu, Aizkraukles, Jēkabpils, Rēzeknes, Ludzas, Krāslavas un Daugavpils rajona pašvaldībās.

A.Stucka un A.Šuts iepazīstināja ar svarīgākajiem priekšlikumiem gaidāmajai reorganizācijai.

1. Apzināt praktisko situāciju visās rajona pašvaldībās, veicot konsultācijas un noskaidrojot pēc

iespējas optimālāko reorganizācijas procesa regulējumu.

2. No valsts puses – maksimāli neiejaukties rajona pašvaldību reorganizācijā, saglabājot tiesības par šiem jautājumiem izlemt uz vietas.

3. Rajona pašvaldības reorganizēt uz novada pašvaldību bāzes, izdiskutējot, vai atsevišķas rajona kompetences, mantas, saistības un institūcijas varētu tikt nodotas reģionālajām pašvaldībām/plānošanas reģioniem.

Reorganizēs pievienojot vai sadalot

Pašlaik pašvaldību ministrijas piedāvātais rajonu reorganizācijas mehānisms ir divējāds – pievienojot vai sadalot.

Pirmais variants nosaka, ka rajonu pašvaldības reorganizē pievienojot tās novadu pašvaldībām, kuras izveidotas attiecīgo rajonu pašvaldību teritorijās, ja rajona pašvaldības teritorijā izveido vienu novadu. Tāda iespēja attiecas, piemēram, uz Gulbenes un Daugavpils rajonu, kur nolemts veidot tikai vienu novadu līdzšinējo rajonu robežās.

Otrais variants – rajonu pašvaldības reorganizē sadalot to iestādes un struktūrvienības novadu pašvaldībām, kuras izveidotas attiecīgo rajonu pašvaldību teritorijās, ja rajona pašvaldības teritorijā izveido divus vai vairāk novadus, kā tas ir gadījumā ar Preiļu rajonu, kur perspektīvā būs PIECI novadi.

Plānam jābūt gatavam līdz nākamā gada beigām

Rajona pašvaldību paredzēts reorganizēt atbilstoši izstrādātam plānam, kam jābūt gatavam līdz 2008. gada beigām.

Reorganizācijas plānā paredzēts iekļaut:

✓ rajona pašvaldībai deleģēto vietējo pašvaldību valsts pārvaldes uzdevumu turpmāko izpildi;

✓ turpmāko rīcību, tās kārtību un termiņus ar rajona pašvaldības kustamo un nekustamo mantu; iestādēm, kapitālsabiedrībām un to kapitāla daļām; dalību biedrībās un nodibinājumos; saistībām;

✓ citus ar rajona pašvaldības reorganizāciju saistītus jautājumus.

Manta, institūcijas un saistības

Skaidrojot kritērijus mantas, institūciju un saistību sadalei, ministrijas pārstāvji aicināja pievērst uzmanību sekojošām lietām.

Lemjot par rajona pašvaldības kustamās un nekustamās mantas sadali, rajona padome nevar lemt par šīs mantas atsavināšanu. Rajona pašvaldības nekustamā manta piekrit pašvaldībai atbilstoši nekustamā īpašuma atrašanās vietai. Rajona pašvaldības iestāžu un struktūrvienību manta nav dalāma un saskaņā ar rajona pašvaldības reorganizācijas plānu to pārņem tā novada pašvaldība, kurai iestādi vai struktūrvienību nodod.

Rajona pašvaldības un to izveidoto institūciju darbinieki un ieceltās amatpersonas darba tiesiskās attiecības turpina novada pašvaldībā neatkarīgi no rajona padomes pilnvaru izbeigšanās. Rajona pašvaldības reorganizācija nevar būt par pamatu darba līguma uzteikumam.

No rajona pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma izrietošās saistības pārņem tā novada pašvaldība, kurai attiecīgais nekustamais īpašums ir nodots. Citas saistības pārņem tā novada paš-

valdība, kuras administratīvajā teritorijā ir saistību izpildes vieta.

Ko darīt ar kapitāldaļām

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija piedāvā trīs variantus, kā sadalīt rajona padomes kapitāldaļas.

Pirmais – par rajona pašvaldības kapitāldaļu turētāju kļūst tā novada pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā ir kapitālsabiedrības juridiskā adrese.

Otrais – par rajona pašvaldības kapitāldaļu turētāju kļūst tā novada pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā kapitālsabiedrība veic savu komercdarbību.

Trešais – kapitāldaļas sadala starp rajona attiecīgajām novadu pašvaldībām proporcionāli iedzīvotāju skaitam pēc Iedzīvotāju reģistra datiem.

Pagaidām – jautājums jautājuma galā

Pēc ministrijas speciālistu sagatavotās prezentācijas sekoja diskusija, tika izteikti viedokļi. Secinājums viens – jautājumu un neskaidrību pagaidām ir vairāk nekā atbilžu un iespēju loģiskam risinājumam. Lūk, piemēri. Kas notiks ar speciālajām internātskolām, kas rajonā ir divas (Rudzātos un Aglonā)? Pašlaik tās saņem valsts finansējumu, te mās bērni no visas Latvijas. Vai tā būs arī pēc rajonu likvidācijas?

Kam būs jāatmaksā rajonu padomju iepriekšējos gados ņemtie kredīti? Vai tos dzēsīs valsts?

Kāds ir Izglītības un zinātnes ministrijas viedoklis par funkcijām, ko pašlaik veic rajonu izglītības pārvaldes? Kas koordinēs skolu metodisko darbu, audzēkņu piedalīšanos mācību priekšmetu olimpiādēs? Vairbūt šāds vieno-

jošs centrs būtu nepieciešams plānošanas reģionos?.. Kāda nākotne paredzama bērnu un jauniešu sporta skolām un tehniskās jaunrades centriem?

Vai Preiļu novads būs spējīgs uzturēt Preiļu slimnīcu, kur ārstējas pacienti no visām rajona pašvaldībām? Un kā būs ar Salenieku pansionātu?

Skaidrība nepieciešama arī saistībā ar informatīvo datu bāzes izveidota pašvaldības spēkie, un pašlaik ir rajona padomes pārziņā. Kas pārņems milzīgo informācijas apjomu, kāds uzkrāts Latvijas izglītības informācijas sistēmas (LIIS) un Pašvaldību vienošanās informācijas sistēmas (PVIS) projektu realizācijas gaitā?

Kas koordinēs pasažieru pārvadājumus ar sabiedrisko transportu?

RAPLM pārstāvji uz šiem jautājumiem atbildes pagaidām nevarēja sniegt. Īstas skaidrības nav arī Izglītības un zinātnes ministrijā, Tieslietu, Iekšlietu Satiksmes un daudzās citās ministrijās, kā arī Centrālajā vēlēšanu komisijā, kuras līdzšinējā darbība galvenokārt balstījās uz rajonu vēlēšanu komisiju veikumu.

□□□

Preiļu rajona situācija *lec* laukā no valsts pārējā konteksta, tā sanāksmes dalībniekiem atzina A.Stucka un A.Šuts. Taču ar to, kā rīkoties, sākamā jātiek skaidrībā Preiļu rajona pagastu un novadu vadītājiem. Nemot vērā nesamierināmos viedokļus, kādi rajona padomē ir par daudz vienkāršāki risinājumi ikdienišķiem jautājumiem, paredzams, ka kopīga viedokļa izstrāde rajona reorganizācijas lietā varētu būt visai sarežģīta.

L.Kirillova

Ilglaicīgajiem bezdarbniekiem būs jāsāk strādāt

Likumdošanā ieviestas izmaiņas, kas stimulē bezdarbnieku ātrāku iesaistīšanos darba tirgū. Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Preiļu filiāles nodarbinātības organizatore Iveta Gribuste «Novadniekam» skaidroja, ka attiecībā uz nodarbinātību likumdošanā stājušies spēkā grozījumi, un iekārtošanai darbā tiek pielietota cita sistēma.

Līdz šim bezdarbniekiem regulāri bija jāierodas Nodarbinātības valsts aģentūrā un jāsniedz informācija par to, kā veicas darba meklējumos. Tā bezdarbnieku daļa, kura nevēlējās strādāt, pasūdzējās, ka darbs nav atrodams, un mierīgi dzīvoja līdz nākamajai reizei. Tagad katram tiek izveidots individuāls darba meklēšanas plāns, kā arī ieviestas veidlapas, uz kurām darba meklētājam jāsaņem paraksts no uzņēmuma vai iestādes vadītāja. Tādējādi tiek apliecināts, ka cilvēks ir griezies pie kāda darba devēja, ar ko notikušas arī sarunas par iespējamo darba piedāvājumu. Grozījumi «Kārtība, kādā tiek sagatavots individuāls darba meklēšanas plāns un aizpildīta bezdarbnieka iespēju darba tirgū novērtēšanas anketa» apstiprināta NVA 2007. gada 25. septembra rīkojumā nr. 163. Iveta Gribuste nupat atgriezies arī no semināra Nodarbinātības valsts aģentūrā, kurā tika apspriests, kā filiālēs notiek jaunās kārtības ieviešana.

Kontrolē, vai bezdarbnieks patiešām meklē darbu

Kopš minētā rīkojuma stāšanās spēkā nodarbinātības dienesta darbiniekiem ir vairākkārt paliecinājies darba apjoms, jo tagad nepietiek vienīgi ar sarunu, bet jāizpilda vairākas veidlapas. Individuālais darbs prasa daudz laika. Vispirms ar anketas palīdzību jānovērtē bezdarbnieka iespējas darba tirgū. Anketā ir 23 jautājumi, katram vairāki atbilžu varianti, savukārt ikvienai atbildei savs punktu skaits. Tos summējot, tiek noteikts A, B, C vai D līmenis, bet atkarībā no tā, — kāda nodarbinātības dienesta palīdzība darba meklētājam vajadzīga. A līmeņa

bezdarbnieki ir gatavi darba tirgum un iesaistāmi bez aģentūras īpašas palīdzības, B līmeņa pārstāvjiem vajadzīga neliela aģentūras palīdzība, bet C un D līmeņa bezdarbnieki darba tirgū varētu iesaistīties pēc jaunas profesijas apguves vai pārkvalifikācijas un ar īpašu aģentūras palīdzību. Vadošies no šīs informācijas, tiek sastādīts individuālais darba meklēšanas plāns, kas sastāv no informācijas, ko līdz noteiktam datumam aģentūra paveikt bezdarbnieks, un ko — aģentūra. Ja cilvēks ir maznodrošināta persona, tad NVA ieteic arī stāties uzskaitē sociālajā dienestā. Katram darba meklētājam tiek izsniegta veidlapa «Bezdarbnieka patstāvīgi veiktais darba atrašanās», ar kuru jāapmeklē darba devēji. Uz šīs lapas tiek norādīts iestādes vai uzņēmuma nosaukums, kurā bezdarbnieks griezies, darba meklēšanas veids — nosūtīts pieteikums, vai apmeklēts darba devējs un arī paraksts. Jaunā kārtība radījusi arī zināmas neērtības, piemēram, to uzņēmumu, kam darbspēks nav nepieciešams, vadītāji jau izteikuši pretenzijas par to, ka bezdarbnieki ar šīm lapām viņus traucē. Darba meklētājs var arī piezvanīt uz tālruni, ko uzzinājis no laikrakstā reklamētā darba piedāvājuma, kā arī nosūtīt savu pieteikuma vēstuli internetā. Šādos gadījumos aptaujas lapā viņš parakstās pats, taču aģentūra pēc tam var pārbaudīt, vai bezdarbnieks patiešām ir izrādījis kādu interesi minētajā darbavietā. NVA Preiļu filiāles nodarbinātības organizatore Sanita Skutele uzsvēra, ka individuālo darba meklēšanas plānu ieviešana ir pozitīva lieta, kas mudina cilvēkus pievērsties konkrētai darba meklēšanai, uzliet atbildību un pienākumu, viņi vairs nevarēs gadiem ilgi būt bezdarbnieku uzskaitē, nemeklējot darbu, plāni liek pašiem kaut ko darīt lietas labā.

Nav likuma, kas darba devējam liktu parakstīt

Tajā pašā laikā nevienā likumā nav noteikts, ka iestādes vai uzņēmuma vadītājam būtu pienākums uzklaut darba meklētāju un viņa lapā atstāt savu parakstu.

Tomēr, kā atzina filiāles darbinieces, kopumā šis jauninājums ir

BEZDARBNIKU SKAITS SADALĪJUMĀ PA PILSĒTĀM, NOVADIEM UN PAGASTIEM 2007. gada 31. augustā					
Rajons, pilsēta, novads, pagasts	Bezdarbn. skaits	no tiem			Bezdarba līmenis *) (%)
		sievietes	invalīdi	jaunieši vecumā no 15 līdz 25 gadiem	
Preiļu rajons kopā	2004	1150	138	199	8,2
Preiļu novads	405	248	31	47	5,9
t.sk. Preiļi	311	195	23	37	5,5
Līvānu novads	826	482	69	100	10,5
t.sk. Līvāni	628	373	56	83	10,0
Aglonas pagasts	83	39	7	1	5,8
Jersikas pagasts	92	44	5	4	13,0
Pelēču pagasts	36	21	24	6,8	
Riebiņu novads	369	206	22	22	9,3
Rudzātu pagasts	23	18	0	7	3,8
Saunas pagasts	27	12	0	1	4,0
Sutru pagasts	40	21	1	7	9,0
Vārkavas novads	72	36	1	3	6,9
Vārkavas pagasts	31	23	0	3	7,3

vērtējams pozitīvi, jo daļa no bezdarbniekiem sākusī pret šo lietu attiekties nopietnāk un pat ir atradusi darbu.

Darbspēka trūkums — mīts vai patiesība

Uz jautājumu, vai bezdarbniekam noteikti jāsāk strādāt piedāvātajā darba vietā, kurā samaksa tiek solīta tikai minimālās darba algas apmērā, Iveta Gribuste atbildēja, ka bezdarbnieks no šāda piedāvājuma var atteikties, formulējot, ka neapmierina darba samaksa. Lauku cilvēkiem ir smagāk nekā pilsētniekiem, stāstīja speciāliste, jo pagastos darba vietu skaits ir ierobežots — skolā, bibliotēkā, veikalā, pagasta pārvaldē, vienā — divos gateros, dažās lielākajās zemnieku saimniecībās. Mazās samaksas dēļ braukt darbā uz pilsētu nav izdevīgi, jo liela daļa no minimālās algas tiktu tērēta ceļa izdevumiem un iztikai. Lai ieinteresētu bezdarbniekus doties strādāt uz kaimiņpilsētām, valsts mērogā tiek plānots, ka valsts varētu apmaksāt darbinieku dzīvesvietas vai ceļa izdevumus.

NVA darbinieki atzīst, ka uzņēmumiem un iestādēm ir ērti uzturēt mītu par to, ka darbavietu ir daudz, bet strādnieku trūkst. Visbiežāk šajās darbavietās tiek piedāvāts zems atalgojums.

Nodarbinātības valsts aģentūra strādā tajā virzienā, ka darba devējam, kas meklē darbinieku ar aģentūras starpniecību, jāpiedāvā vismaz vidēja alga, kādu maksā attiecīgajā nozarē. Ir bēdīga prak-

se, stāstīja Preiļu filiāles darbinieces, ka par vienādu darbu samaksa dažādās Latvijas reģionos stipri atšķiras. Piemēram, šuvējai, kas strādā uzņēmumā Rīgā, par kādas viles nošūšanu pienāksies 60 santīmi, bet par tādu pašu operāciju uzņēmumā Preiļos — labi, ja seši santīmi. Bezdarbu reģionos un nevienlīdzīgu atalgojumu lielā mērā veicina tas, ka dzīvē reāli nedarbojas profesiju klasifikators un tam atbilstoši izcenojumi, kuri bez tam pēdējo gadu laikā esot novecojuši. Līdz ar to darba devēji spekulē. Taču nav vairs vecie laiki, kad cilvēki strādās par latu vai diviem dienā, saka nodarbinātības dienesta darbinieki.

Septembra sākumā Preiļu rajonā bija 2004 bezdarbnieki, bezdarba līmenis rajonā sastādīja 8,2 procentus. Tajā pašā laikā NVA filiālē oficiāli bija reģistrētas 52 vakances. Vai tas nozīmē, ka uz brīvajām darba vietām ir konkurss? NVA Preiļu filiāles darbinieki šādu apgalvojumu steidza noliegt, kā piemēru minot Līvānus, kur atsevišķos uzņēmumos strādnieku trūkst regulāri un ilgstoši. Tiek ieviests darbspēks no trešajām valstīm, jo tie, salīdzinot ar vietējiem iedzīvotājiem, prasības esot pieticīgāki pret darba apstākļiem un strādājot pat par Latvijā noteikto minimālo mēnešalgu. Bez tam reālo vakancu esot pat vairāk, jo ne vienmēr uzņēmumu un iestāžu vadītāji par tām paziņo nodarbinātības dienestam. Darbojas paziņu, radu un draugu sistēma, vispirms vakanci piedāvājot šajā cilvēku lokā.

Problēmu nodrošināšanā ar darbu ir daudz un dažādu, atzīst NVA, un vieglākais ir uzturēt mītu, ka bezdarbnieki ir slaiši un sliņķi, kamēr darba piedāvājumi viņiem tiek bezmaz vai mesti pakaļ. Kas sastāda bezdarbnieku vairumu? Lauku iedzīvotāji, kas palikuši bez darba, likvidējot kolhozus. Viņi varbūt nepazīna likumus, bet ir vienkārši, labestīgi, tajā pašā laikā daudzi darba devēji — iemācījušies izmantot darbiniekus par viszemāko samaksu.

Viesstrādnieki Preiļu rajonā — realitāte

NVA Preiļu filiāles vadītājas vietniece Anita Anspoka ir speciāliste, kas sagatavo dokumentus un izskata darba izsaukumus saistībā ar viesstrādnieku ieviešanu. Ja darba devējs nevar mēneša laikā kopš pieteikšanas nodarbinātības dienestā atrast vietējo darbspēku, viņš griežas NVA Preiļu filiālē, lai kārtotu dokumentus viesstrādnieku ieviešanai no valstīm, kas nav Eiropas Savienībā. Pēc tam dokumenti tiek kārtoti Pilsonības un imigrācijas lietu pārvaldē. Viesstrādniekiem jābūt nodrošinātai dzīvesvietai. Obligātais noteikums — ārzemniekiem, ko ievēdis strādāt, darba alga nevar būt zemāka par vidējo darba algu valstī, — pašlaik tie ir 302 lati. Kopā ar pārējo dokumentu paketi tiek uzrādīta darba līguma sagatave, kurā ir ierakstīti minētie 302 latu.

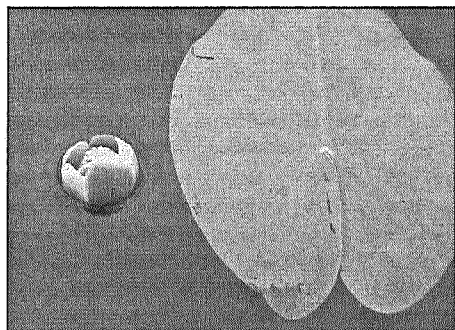
Reāli pašlaik vienā no uzņēmumiem Līvānos pieņemti 19 viesstrādnieki, no kuriem 18 ir no Uzbekistānas, viens no Krievijas. Uzņēmums arī pašlaik iesniedzis dokumentu paketi 12 viesstrādnieku ieviešanai. Darba izsaukums tiek noformēts vidēji uz gadu. Par katru no ievestajiem jāmaksā valsts nodeva — mēnesi 35 latī. Līdz ar to sanāk, ka viena viesstrādnieka atalgojumam un valsts nodevai mēnesi uzņēmums tērē 337 latus. Vai par šādu samaksu vietējie cilvēki nebūtu ar mieru strādāt? Vai arī īstenībā tādas summas ierāgamas tikai uz papīra, kā tas dzirdēts neoficiālās runās? Astoņu viesstrādnieku ieviešanai no Ukrainas dokumentus iesniedzis arī kāds cits uzņēmums no Līvāniem.

L.Rancāne

Latvijas Augu vēstniecības vēlēšanās Preiļu rajonā uzvar MAZĀ LĒPE

Pirmajās Latvijas Augu vēstniecības vēlēšanās, kas notika no 1. augusta līdz 14. septembrim, Preiļu rajonā piedalījušies vairāk nekā 400 balsotāji, bet valsti kopā — 12 tūkstoši. Par Preiļu rajona uzvarētāju kļuvis **mazā lēpe**, kas pārliecinoši apsteidza pārējos divus kandidātus — parasto plakanstaipekni un balto āmulī. Kopā ar 25 citu rajonu vēstniecīmu ezeru iemītniece mazā lēpe tagad veidos simbolisku Latvijas Augu vēstniecību, kuras mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību dabas daudzveidības saglabāšanai un savvaļas augu aizsardzības jautājumiem. Augu vēstniecības vēlēšanas rīkoja Latvijas Dabas fonds.

Kā informēja Latvijas Dabas fonda Augu vēstniecības projekta vadītāja Ilze Salna, Latvijas centrālajā un austrumu daļā mazīt biežāk, citviet — retāk — ezeros ar smilšainu pamatu dažāda lieluma grupas

veido retā un aizsargājamā mazā lēpe. Tas ir daudzgadīgs, ūdenstilpes gultnē sakņojšs ūdensrožu dzimtas augs, kas atkarībā no augšanas vietas dziļuma var sasniegt 1–3,5 m augstumu. 2–3 centimetru diametra dzeltenie ziedi ziedēšanas laikā paceļas virs ūdens resna ziedkāta galā. Atšķirībā no bieži sastopamās māsas — dzeltenās lēpes, mazās lēpes zieds nesmaržo,

— tā un atšķirīgā augļa forma ir droša pazīme abu radniecīgo augu atšķiršanai: mazās lēpes auglis ir ar saliektu galu. Neviennmērīgās un samērā retās izplatības dēļ mazā lēpe ierakstīta Latvijas Sarkanajā grāmatā, bet Latvijas Augu vēstniecībā mazā lēpe kļūs par Ezeru vēstnieku, aicinot sabiedrību pievērst uzmanību Latvijas ezeru aizsardzībai.

Uz 26 vēstnieku vietām valsti kandidēja 64 augi, nobalsot bija iespējams 35 vēlēšanu iecirkņos visā Latvijā un projekta mājas lapā internetā www.auguvestnieciba.lv. Augus — vēlēšanu kandidātus — pavasari izvirzīja Latvijas skolu audzēkņi un Latvijas Botāniķu biedrība, vēlēšanu «listē» iekļaujot katram Latvijas rajonam raksturīgās tipiskās sugas un īpašus augu valsts retumus.

Katrs vēstniecībā iekļuvušais augs saņems savu vēstnieka amatu simboliskajā

vēstniecībā un stāstīs savu stāstu par dabas aizsardzību.

Ar projektu «Latvijas Augu vēstniecība bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai» Latvijas Dabas fonds kā apvienības «Planta Europa» dalīborganizācija Latvijā piedalās starptautiskā komunikāciju projektā «Wake Up Call For Wild Plants», kas 2007. gadā norisinās visās šīs organizācijas dalībvalstīs Eiropā. Projekta īstenošanas sadarbības partneris ir Latvijas Botāniķu biedrība un valsts aģentūra «Kultūras informācijas sistēmas».

Sabiedrība ir ieinteresēta saņemt informāciju par iespēju ikdienā sniegt savu ieguldījumu dabas aizsardzībā un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā savā apkārtnē. Daudzas savvaļas augu sugas Eiropā ir apdraudētas, jo tiek iznīcinātas to dabiskās dzīvotnes, tās nereti tiek upurētas cilvēka ekonomisko interešu vārdā.

Mazpulcēnu veikums – rajona skatē

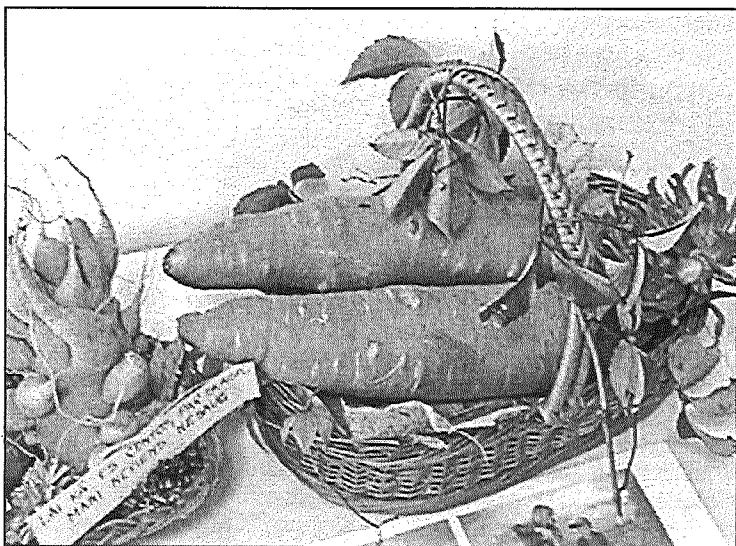
Rajona bērnu un jauniešu centra jaunajā mājvietā – Preiļu Valsts ģimnāzijas korpuss ceturtajā stāvā notika pirmā lielākā kopā sanākšana – rajona mazpulcēnu salidojums. Centīgi un naski zēni un meitenes pa kāpnēm līdz ceturtajam stāvam stiepa savu vasarā izaudzēto – ķirbjus, burkānus, bietes, puķes un pat dzīvu trusi krātinā.

Oficiāli šī mazpulcēnu kopā sanākšana saucās mazpulku projektu skatē, kurai bija savs nolikums ar reglamentētu dienas kārtību, līdzīgam darbiem, vērtēšanas noteikumiem. Katram no rajona mazpulkiem bija jāgatavo savas darbības atspoguļojums, dalībniekiem jāuzrāda mazpulcēnu dienasgrāmatas, projekta prezentācijas materiāli. Rajonā darbojas septiņi mazpulki: Līvānu 279. mazpulks (vadītāja Dace Rudzāte), Rožupes 1055. (Aija Usāne), Jersikas 504. (Ina Smelcere), Anspoku 990. (Lilija Upeniece), Jasmuižas 592. (Ingrīda Kampāne), Pelēču «Cerība» (Marija Ziemele), Vanagu 198. mazpulks (Ināra Kļavinska).

Vasaras veikumu skatē bija sagatavoti 26 individuālie un viens grupas projekti. Mazpulcēnu darbus vērtēja Preiļu lauku konsultāciju biroja lauku attīstības speciāliste Lidija Pundure un šī biroja ekonomikas speciāliste Māriete Vucenlāzdāne, SIA «Dzārnīeks 96» valdes priekšsēdētājs Ēvalds Daukšts, Aglonas vidusskolas skolotāja, bioloģijas un dabas zinību skolotāju rajona metodiskās apvienības vadītāja Lidija Šatlova, rajona bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune. Komisijas locekļi bija prasīgi, uzmanīgi noklausoties katra mazpulcēna stāstījumu par savu projektu, uzdodot jautājumus un liekot punktus. Uz Latgales mazpulcēnu darbu apkopojumu «Projektu forums – 2007» no Preiļu rajona vērtēšanas komisija izvirzīja septiņus individuālos un vienu grupas projektu. Divi no šiem darbiem bija lopkopības nozarē: Nairas Anfimovas (Rožupes mazpulks) projekts «Trušu audzēšana» un Gunta Lietāunieka (Jersika) «Cūkkopība». Dārzkopības nozari pārstāvēs Lauras Cepur-

● Rožupes 1055. mazpulka dalībnieces uz projektu skati bija atvedušas dažādus dārzeņus, puķes un pat garausi, kurš neierastajos apstākļos jutās itin omulīgi.

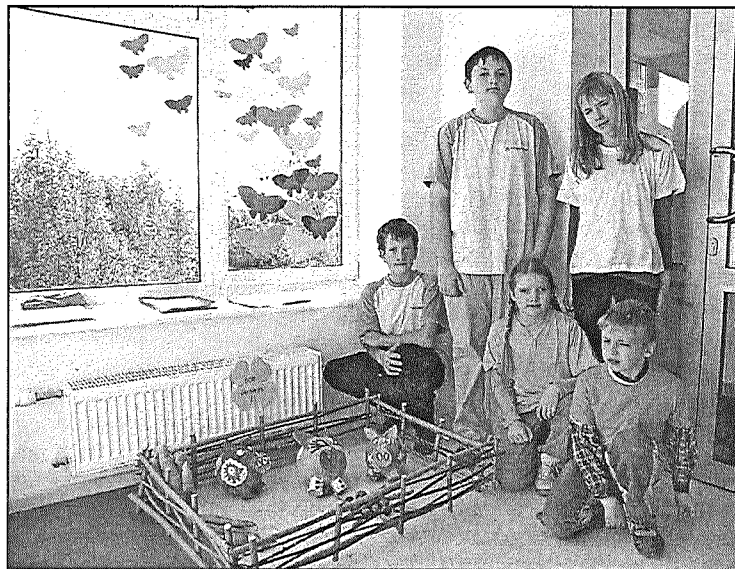

● Jaunie dārzkopji, kas piedalījās konkursā «Sarkans vīriņš, zaļa bārdiņa» pārsteidza ar neticama lieluma un smaguma eksponātiem.

nieces (Rožupes mazpulks) projekts «Kartupeļu audzēšana», divi projekti attiecās uz augkopību – Līgita Skabas (Anspoku mazpulks) «Ārstniecības augu izmantošana» un Māras Rudzātes (Līvānu mazpulks) «Ārstniecības augi». Rajonu Latgales forumā pārstāvēs arī Una Zūsāne (Līvānu mazpulks) ar projektu «Sekretāre» vadības nozarē un Ieva Smirnova (Līvānu mazpulks) ar «AIDS» veselības nozarē. Uz reģiona skati izvirzīts arī Anspoku 990. mazpulka grupas projekts «Latgales dziedošā babiņa», ko sagatavoja Kristīne Vjakse, Gunta Kodore, Iveta Pastare, Santa Gribuste, Līga Gribuste, Kaspars

Vjakse.

Pavasari Zemkopības ministrija sadarbībā ar zemnieku saimniecību «Ezerkauliņi» un Latvijas mazpulku padomi izsludināja konkursu «Sarkans vīriņš, zaļa bārdiņa». Konkursa mērķis bija rosināt bērnus un jauniešus pievērsties tradicionāliem dārza un lauka darbiem, piesaistīt uzmanību burkānam kā ļoti veselīgam dārzeņim. Februāri zemkopības ministrs Mārtiņš Roze mazpulkiem uzdāvināja burkānu sēklas. Konkursa nolikumā bija paredzētas trīs vecuma grupas un trīs vērtēšanas kārtas. Rajona posmā notika pirmā vērtēšanas kārtā, kurā piedalījās visi, kas uzaudzējuši

● Jersikas mazpulcēni saviem darbiem bija izdomājuši veiksmīgu noformējumu – brangus rukšus aplociņā.

● Mazpulcēnu projektu skates dienā, kamēr vieni prezentēja savus darbus, citiem bija iespēja darboties radošajās darbnīcās, kuras vadīja bērnu un jauniešu centra skolotājas Anita Kolosova un Veronika Smāne. Vienā no darbnīcām no dažādiem materiāliem tapa skaisti ziedi, otrā – atstarotāji. Attēlā: skolotājas Anitas Kolosovas vadībā tiek darināti rozīgi ābeļziedi un citas teiksmainas puķes. Foto: A.Dzerkalis

burkānus no ministra dāvinātājām sēklām. Vērtēšana notika trijās nominācijās: garākais, smagākais, kuriozākais. Vidējās vecuma grupas bērniem vajadzēja attēlot zīmējumā vissmagāko, vispiņķerīgāko vai visinteresantāko burkānu audzēšanas momentu un to prezentēt, jauniešu grupai – veikt pētījumus par kādu aktuālu problēmu burkānu audzēšanā vai pārstrādē.

Burkānu audzētāju konkursā «Sarkans vīriņš, zaļa bārdiņa» augstāko novērtējumu bērnu grupā saņēma Iluta Kudle no Jas-

muižas, Dāvids Skrimblis no Jersikas, Zane Lāce no Vanag mazpulka. Tiņu grupā rajonu Latgales forumā pārstāvēs Sintija Stonkuse no Rožupes un Māriete Skrimble no Jersikas mazpulka.

Preiļu Lauksaimnieku apvienība bija sarūpējusi dāvanas un izziņas materiālus mazpulku dalībniekiem. Biroja specbalvu saņēma Anspoku 990. mazpulka grupas projekta vadītāja Lilija Upeniece. Skates dalībniekus sveica rajona bērnu un jauniešu centra popgrupa «Lāsites», kuru vada Daina Erte.

PREIĻU GALVENAJĀ BIBLIOTĒKĀ

Būsim atbildīgi par tiem, ko pieradinām!

Ik gadus oktobris ir laiks, kad sabiedrības uzmanība, atzīmējot Starptautisko dzīvnieku aizsardzības dienu, tiek plašāk pievērsta dzīvnieku aizsardzības problēmām, un šajā sakarībā arī Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu nodaļā notika pasākums saistībā ar četrcākjaino draugu turēšanu un kopšanu. Cik bieži tieši bērni ir tie, kas karsti kāro par rotaļu biedru sev iegūt kucēnu, kaķēnu, kāmiņi vai citu dzīvnieciņu, un vecāki piekāpjas savu atvašu gribai. Daudz grūtāk bērniem ieaudzināt atbildību par to, ko esi pieradinājis.

Pirms pasākuma «Būsim atbildīgi par tiem, ko pieradinām!» bibliotēkas bērnu nodaļā tika izsludināts radošo darbu un zīmējumu konkurss 5. – 8. klasēm. Tajā aktīvi piedalījās Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu 2. vidusskolas skolēni.

Pasākumā ievaddaļā bērni tika iepazīstināti ar grāmatu «Neparastās dzīvnieku spējas», bet visinteresantākā bija tikšanās ar veterinārārstiem Andri un Diānu Pastariem. Viņi iepazīstināja bērnus ar mājdzīvnieku un dekoratīvo dzīvnieku pareizu kopšanu un atbilstošu apstākļu nodrošināšanu. Bērni uzzināja par dzīvnieku mūža ilgumu, potēšanu, slimībām,

spējām sadzīvot ar dzīvniekiem.

Lasītāju uzmanībai tika piedāvāts plašs grāmatu klāsts par dzīvniekiem.

Bibliotēkas bērnu nodaļā nākamā plašākā tikšanās paredzēta Astrīdas Lindgrēnas 100 gadu jubilejai veltītajos pasākumos Ziemeļvalstu nedēļas ietvaros no 12. līdz 18. novembrim.

Iesaistās projektā «Zudusi Latvija»

Preiļu galvenā bibliotēka iesaistījusi projektā «Zudusi Latvija», ko rīko Latvijas Nacionālā bibliotēka, veidojot digitālo bibliotēku «Letonica». Kā informēja bib-

liotēkas direktore Ināra Batarāga, iedzīvotāji aicināti iesniegt fotogrāfijas un dokumentus par dažādiem kultūrvēsturiski nozīmīgiem objektiem, kas kādreiz eksistējuši līdz 1945. gadam vai arī līdz pagājušajai gadsimta piecdesmitajiem, iespējams, pat līdz sešdesmitajiem gadiem, bet pēc tam nojaukti, iznīcināti vai citā veidā likvidēti. Piemēram, tās var būt dievnamu, pieminekļu, tiltu, sakrālo celtnu, ar Latvijas brīvības cīņtāju saistītu un citu objektu fotogrāfijas: mājas, pils, muižas, kā arī dabas pieminekļi: Staburaga, dižokoku, aleju un tamlīdzīgas fotogrāfijas. Šādi zudušās Latvijas lie-

cinieki nav tālu jāmeklē, piemēram, Preiļos, Raiņa bulvāri kādreiz atradās gan vecticībnieku (vai pareizticīgo) baznīca, dižokki, Preiļu parkā – lapenes, rožu dābes, skaisti apstādījumi un tamlīdzīgi. Līdzīgas nozīmes objekti kādreiz bijuši katrā pagastā, ciematā. Ieteicams pie fotogrāfijām pievienot aprakstu. Bibliotēka vāks arī kādreizējo darbu (piemēram, mēslu, līnu vai kullšanas talķu un tamlīdzīgi) norišu, darba rīku, svētku, tērpu (kāzu dalībnieku, kristībnieku, bērnu ciemiņu) fotogrāfijas. Fotogrāfijas tiks ieskenētas un tūlīt arī atdotas īpašniekam.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Preiļu mežniecība – pēc pārmaiņām

«Novadnieka» lasītāji jau ir informēti par to, ka kopš šī gada pavasara vairs nepastāv Preiļu virsmežniecība. Tās teritorija tika sadalīta. Līvānu novads ietilpst Sēlijas virsmežniecībā, bet visas pārējās pašvaldības – Dienvidlatgales virsmežniecībā, kurā iekļautas arī Krāslavas un Daugavpils rajona pašvaldību teritorijā esošās mežniecības. Pašlaik no Preiļu rajona Dienvidlatgales virsmežniecībā darbojas Preiļu, Stabulnieku un Aglonas mežniecības. Ko nesušas šīs pārmaiņas, lūdzām pastāstīt Dienvidlatgales virsmežniecības Preiļu mežniecības mežzinī ELMĀRU SKUĶI.

Klientus pārmaiņas neskāra

Mežzinis atzīst, ka reorganizācija klientiem nekādas grūtības vai sarežģījumus nav radījusi. – Visus jautājumus, kas rodas mežu īpašniekiem, varam atrisināt vietējās mežniecībās, uz virsmežniecību Daugavpilī jādodas vienīgi, lai izņemtu mednieku apliecību, – saka E.Skuķis.

Preiļu mežniecība aptver samērā plašu teritoriju septiņos pagastos – Riebiņu, Preiļu, Vārkavas, Upmalas, Rožkalnu, Pelēču un Sutru pašvaldībās, tajā ir aptuveni 2200 meža apsaimniekotāju jeb īpašnieku, kuriem pieder mežs. Viņiem galvenā saikne joprojām ir ar vietējo mežniecību.

Galvenais uzdevums – uzraudzība

Mežniecības darbinieku galvenais uzdevums ir mežu uzraudzība – gādāt, lai tiktu ievēroti meža izstrādes noteikumi, lai izcirstās platības tiktu atjaunotas, lai īpašnieki saņemtu profesionālas konsultācijas un padomus. Mežniecība veic arī uguns apsardzības uzdevumus, kā arī nodarbojas ar ugunsgrēku likvidāciju. Mežzinis uzsver, ka aizgājusi vasara bijusi labvēlīga un nopietni ugunsgrēki nav reģistrēti.

Ap 2000. gadu attiecībā uz meža īpašniekiem tika sakārtota likumdošana, ir zināmas prasības un pamazām visiem kļūva skaidrs, ka tāpat kā jebkura raža jānovāc, kad tā ienākusi, arī mežs jācērt tad, kad tas sasniedz gatavību. – Īpašnieki ir kļuvuši daudz ziņošāki un saprot, ka jauns mežs ir jāaudzē, jākopj, un tad arī ienākumi nākotnē būs, – situāciju vērtē E.Skuķis.

Arvien mazāk mežu īpašniekiem nākas skaidrot, ka nocirstās platības atjaunojamas. Lielākā daļa to uztver kā pašu par sevi saprotamu lietu. Protams, mežniecība *aizmārsīgos* var ietekmēt no savas puses, tad tiek sūtītas atgādinājumu vēstules, noteikti audžu atjaunošanas termiņi. Ne vienmēr nepieciešama jauna meža stādīšana, jo daba darbojas pēc saviem likumiem, izcirsto koku vietā sējot jaunus. Īpašniekiem atliek tikai izretināt un turpināt kopšanu. Parasti 90% no mežu saimniekiem šīs prasības arī izpilda. Gadījumā, ja vismaz 80% platību nav atjaunotas, turpmāk galvenā cirte tiek liegta.

Jebkurš mežs ir vērtīgs

Analizējot Preiļu mežniecības teritorijā esošos mežu resursus, mežzinis nepiekrīt domai, ka ir vērtīgi un mazāk vērtīgi meži. Pat baltalkšņu audzes, ko daudzi uzskata par nevērtīgu koku, patiesībā ir augsti novērtējamas kā meža audžu dažādības veidotājas. Vārkavas pagastā, piemēram, vairāk ir skuju koku, Upmalas pagastā pārsvarā vērojamas lapu koku audzes, Pelēču pagastā

● «Mežsētu» saimnieki – Dienvidlatgales virsmežniecības Preiļu mežniecības mežzinis Elmārs Skuķis (no labās) un viņa vietniece Kristīne Stašulāne. Viņu uzdevums ir apkalpot klientus tepat Preiļos, lai cilvēkiem pēc iespējas mazāk vajadzētu braukt uz attālo virsmežniecību Daugavpilī.

● Pie Valsts meža dienesta konsultāciju pakalpojumu centra Preiļu nodaļas vadītājas Astrīdas Rudzītes var nākt pēc padoma ne tikai ikdienas meža apsaimniekošanas jautājumos, bet arī uzzināt par iespējām, kā tikt pie Eiropas Savienības finansējuma. Foto: A.Dzerkalis

– jaukto koku meži.

Preiļu mežniecības teritoriju pietiekami blīvi apdzīvo meža zvēri, tomēr citur to blīvums ir daudz lielāks. Iemesls ir tas, ka mežu masīvi nav lieli. Valsts meža dienests, regulāri veicot dzīvnieku uzskaiti, izsniedz arī medību atļaujas. Vairāk ir mežacūku, staltbrīžu, stirnu. Upmalas pagastā šogad uzskaitīti arī vilki, bet, piemēram, lūši mežniecības teritorijā esošajos mežos neuzturas, tiem vajadzīgi lielāki mežu masīvi, lai dzīvnieki justos droši.

Darbojas konsultāciju pakalpojumu centrs

Līdz ar reorganizāciju Preiļu mežniecībā kopš pavasara sācis darboties Valsts meža dienesta konsultāciju pakalpojumu centrs, kas ir Valsts meža dienesta struktūrvienība, kura atbalsta meža īpašniekus ar padomu ikdienas meža apsaimniekošanas darbos, kā arī Eiropas Savienības un valsts atbalsta finansējuma apguvē un sniedz kvalitatīvus meža apsaimniekošanas pakalpojumus.

Valsts meža dienesta konsultāciju pakalpojumu centra Preiļu nodaļas vadītāja kopš aprīļa ir Astrīda Rudzīte. Viņa pastāstīja, ka līdzīgas nodaļas ir visos Latvijas rajonos un piedāvātos pakalpojumus sniedz atbilstoši Ministru kabinetā apstiprinātajam cenrādī.

Nodaļas sniegto pakalpojumu klāsts ir plašs: Eiropas Savienības projektu izstrāde un realizēšana; cirsmas iestigošana un skices zīmēšana; koku dastošana jeb novērtēšana (kailcirtē un izlases cirtē); dastlapu izstrāde, cirsmas novērtēšana; galvenās cirtes pēc caurmēra sagatavošana; ekoloģisko un sēklu koku atzīmēšana; konsultācijas ar izbraukumu uz mežu.

Šos pakalpojumus sniedz ne tikai A.Rudzīte, bet arī viņas kolēģis, nodaļas konsultants Aivars Graudiņš, kā arī līgumdarbu veicēja Liliņa Verze.

Aicina pēc pieredzes

Konsultāciju pakalpojumu centra vadītāja A.Rudzīte mudina mežu īpašniekus iepazīt, kā saimniekot mežā bez kailcirtēm. Tāda iespēja tiek dota pasākuma ietvaros, kas tiek rīkots sadarbībā ar Pasaules Dabas fondu, iesaistot tajā labākās meža apsaimniekošanas demonstrējumu teritorijas, kur iespējams ne tikai vērot visu praksē, bet arī noklausīties pieredzējuši mežkopju interesantās lekcijas.

A.Rudzīte aicina interesentus pietiekties konsultāciju pakalpojumu centra Preiļu nodaļā pa tālruni 26410476, jo oktobrī plānots brauciens uz Cēsu rajonu pie demonstrējumu teritorijas saimnieka Ziedņa Vilciņa «Kalna Gaviešos.»

L.Kirillova

Šajā sezonā atļauts nomedit 130 vilkus

2007./2008. gada vilku medību sezonā, kas sākusies jau jūlija vidū un ilgs līdz noteiktā nomedišanas limita sasniegšanai, bet ne ilgāk kā līdz 31. martam, lielākais pieļaujamais vilku nomedišanas apjoms ir 130 dzīvnieki. Pēc Valsts meža dienesta uzskaites datiem Latvijā patlaban ir apmēram 600 vilku. Par nomeditājiem vilkiem šajā sezonā informācija tiek ievietota interneta mājas lapā www.vmd.gov.lv

Kopt vai nekopt mežaudzes

Latvijā privātajos mežos vidējā koksnes krāja, nocērtot mežu kailcirtē, svārstās ap 250 m³/ha, kas ir tikai puse no tā, ko meža zemes hektārs spēj sarāžot. Taču izaudzēt iespējams divreiz vairāk, vienīgi jāizvēlas piemērotākā koku suga, kas nākotnē būs spējīga dot vislielākos ienākumus. Tālākais atkarīgs no mērķtiecīga darba.

Ja kokus plānots audzēt peļņas gūšanai

Labu koku augšanu nosaka divi faktori: labi attīstīta koka sakņu sistēma un pietiekami plašs un garš koka zaļais vainags. Saknes nodrošina kokam nepieciešamo barības vielu uzņemšanu no augsnes, bet zaļais vainags akumulē saules enerģiju, notiek fotosintēze, ar kuru tiek ražots skābeklis un organiskās vielas jeb koksne.

Dabiski attīstījušās, nekoptās mežaudzēs, kur koku skaits uz platības vienību ir liels, koki ir spiesti augt nepārtrauktā konkurencē, lai saņemtu pietiekami daudz gaismas un varētu ražot koksnes masu un pēcnācējus, kas ir to galvenais uzdevums. Šādi koki ir tievi, kopējā koksnes krāja uz platības vienību ir maza. Cilvēku savukārt interesē, lai koks izaugtu garš, resns un nestu peļņu. Tieši šādam mērķim kalpo kopšanas cirtes, kuru laikā meža īpašnieks atbrīvo augšanas telpu tiem kokiem, kurus plānots audzēt peļņas iegūšanai.

Meža kopšanas principi

Meža īpašniekam ir jāpieņem divi lēmumi: kādas koku sugas audzēt un kā mērķtiecīgi kopt izvēlēto nākotnes mežu. Attiecībā uz kopšanu darbojas daži vienkārši principi, kurus ievērojot meža audzēšanas risks ir zems un prognozējamā meža krāja ciršanas brīdī liela.

Pirmkārt, konkurējošo koku sugu koki nedrīkst būt garāki par izvēlēto audzējamo koku sugu. Šādas situācijas novērojamas platībās, kur iestādītas eglēs, priedes vai bērzi. Konkurējošie koki jānocērt, kad to garums sasniedz audzējamās koku sugas garumu.

Otrkārt, audzējamās koku sugas atsevišķu koku zaļajam vainagam jābūt pietiekami garam, lai varētu notikt intensīva fotosintēze un maksimāli uzkrātos koksnes krāja. Bērzam un priedei ieteicamais vainaga garums ir puse no koka garuma, bet eglei – divas trešdaļas no koka garuma. Tātad, ja koka vainaga garums sāk kļūt īsāks, tad ir nepieciešams nocirst konkurentus un atbrīvot augšanas telpu. Mežaudzēs, kurās koku augstums ir no 2 – 6 metriem, koki aug vislabāk, ja to skaits uz vienu hektāru priedei nepārsniedz 3000 (attālums starp kokiem 1,8 – 2 metri), bērzam un eglei – 2000 (attālums starp kokiem 2 – 2,5 metri).

Ievērojot pirmo principu, izdosies izaudzēt vēlamu koku sugu, bet, ievērojot arī otro principu, izdosies izaudzēt apmēram 400 līdz 500 kubikmetru augstvērtīgas koksnes uz katra meža zemes hektāra.

«Čiekurs»

Skābi kāposti – vērtīgs produkts

Skābēti kāposti ir labs produkts ziemā, ja tos prot pareizi izmantot un nepadara par treknu ēdienu. Ja skābētus kāpostus sutina vai vāra, C vitamīns zūd. Tāpēc skābētus kāpostus vajadzētu ēst svaigus. Tos var izmantot kā ēdiena piedevu salātos, var mikšēt ar svaigiem dārzeņiem.

Skābētos kāpostos nav tikai vitamīni, bet arī balastvielas, šķiedrvielas un minerālvielas, tāpēc tos nepieciešams iekļaut ēdienkartē. Nozīme ir arī tam, kā kāposti skābēti.

Protams, jāņem vērā, kādas ir ēdāja fiziskās aktivitātes un cik daudz taukvielu izmantots pagatavošanā. Skābētus kāpostus var sutināt savā sulā un ūdenī, bet var arī šmorēt taukos.

Vērtīga ir kāpostu sula, taču ar tās lietošanu jāuzmanās pievienotā sāls daudzuma, arī etiķa un saharīna dēļ. Skābētus kāpostus var izmantot diētai, taču ne visiem cilvēkiem zarnu traktam tie būs piemēroti. Pārāk aizrauties nevajag. Uztura speciālisti uzskata, ka kāpostos esošā dabiskā pienskābe, kas rodas skābēšanas laikā, iedarbojas uz gremošanu. Pien-skābe kavē mikroorganismu vairošanos, padara produktu vieglāk

sagremojamu, labvēlīgi ietekmē zarnu mikrofloru.

Skābi kāposti ir bagāti ar šķiedrvielām, kas izvada no organisma šlakvielas un toksīnus. Kāpostu sula novērš pūšanu, ietekmē kuņģa gļotādu un zarnu sienas. Kāpostu sula palīdz, ja ir žultsakmeņi, aknu iekaisums, kuņģa vai zarnu čūla, vēdera aizcietējumi. Dienā ieteicams apēst vienu līdz pusotram kilogramam dažādu veidu kāpostu – gan svaigus, gan sautētus, gan skābētus.

Latviešu folklorā skābi kāposti pieminēti ļoti bieži. Tiem senāk bija ļoti liela nozīme satības veicināšanā, kā arī, lai atnācēji jaunajā dzīvesvietā paliktu pēc iespējas ilgāk. Kad Jurgos ienāca mājās jauni iedzīvotāji, saimniece vārīja kāpostus un deva pirmo reizi ēst, lai tie ilgi dzīvotu tajās mājās. Arī Jura dienā, kad vecie iemītnieki devās projām, vārīja kāpostus.

RECEPTES

Skābētu kāpostu, rozīņu un ābolu salāti

Sastāvdaļas: 3 glāzes skābētu kāpostu, 2 vidēji lieli āboli, 4 ēdamkarotes rozīņu, 4 ēdamkarotes riekstu, ēdamkarote citronu sulas, 5 ēdamkarotes augu eļļas

vai glāze skāba krējuma, cukurs.

Pagatavošana: skābētus kāpostus sasmalcina, notīrītus ābolus sagriež šķēlēs, pārlej ar citronu sulu vai citronsābi. Pievieno nomazgātas un nosusinātas rozīnes, pārlej ar skābu krējumu, kam pievienots cukurs. Pārkausa ar sasmalcinātiem riekstiem.

Skābētu kāpostu salāti ar tomātiem

Sastāvdaļas: 0,5 l skābētu kāpostu, sīpols, 2 tomāti, zaļumi, 4 ēdamkarotes krējuma.

Pagatavošana: skābētiem kāpostiem pievieno sīki sagrieztus sīpolus, tomātus, zaļumus un krējumu.

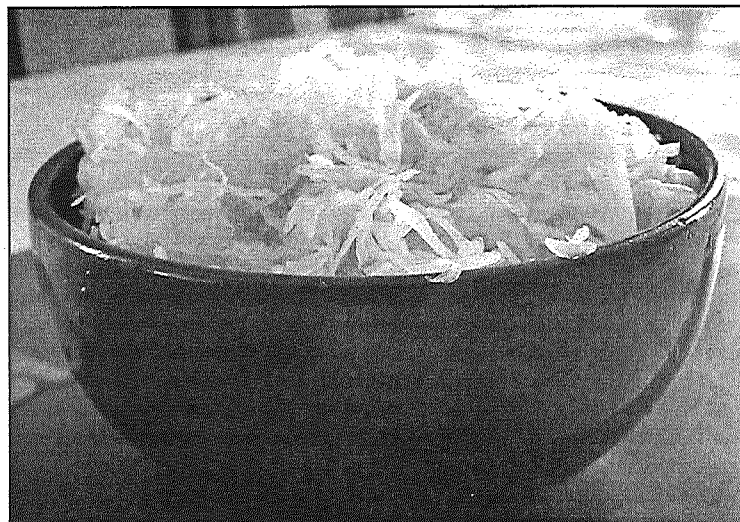
Skābētu kāpostu un rutku salāti

Sastāvdaļas: glāze skābētu kāpostu, 50 gramu rutku, sāls, cukurs, sīpols.

Pagatavošana: rutkus sarīvē uz rupjās dārzeņu rīves, pārkausa ar sāli un saspaida. Skābētus kāpostus sasmalcina, pievieno rutkus, ja vēlas, sīki sagrieztu sīpolu.

Asie skābētu kāpostu salāti

Sastāvdaļas: 3 glāzes skābētu kāpostu, 4 tomāti, 2 šķēles vārīta šķiņķa, 3 ēdamkarotes majonē-

zes, pudele kečupa, 2 ēdamkarotes riekstu vai mandeļu, sāls, pipari, pētersīļi.

Pagatavošana: skābētiem kāpostiem, tomātu šķēlēm, sagrieztam šķiņķim pievieno sasmalcinātus riekstus vai mandeles. Pārlej ar mērci, kas gatavota no kečupa, majonēzes, sāls un pipariem. Gataviem salātiem pārkausa sasmalcinātus pētersīļus.

Skābētu kāpostu un ķirbju salāti

Sastāvdaļas: pusotra glāze skābētu kāpostu, liela šķēle ķirbja, pusglāze dzērveņu, 4 ēdamkarotes majonēzes, dilles un pētersīļi.

Pagatavošana: skābētus kāpostus sasmalcina un sajauc ar rupji rivētu ķirbi, saspiegtām dzērvenēm. Pārlej ar majonēzi un pārkausa ar pētersīļiem.

Skābētu kāpostu salāti ar sieru

Sastāvdaļas: glāze skābētu kāpostu, 200 gramu siera (Krievijas vai Holandes), sīpols, ēdamkarote ķimeņu, zaļumi, 4 ēdamkarotes eļļas, 2 tomāti un mārūtuki pēc garšas.

Pagatavošana: skābētiem kāpostiem pievieno rivētu sieru, sīpolus, zaļumus, ķimenes, eļļu un tomātus.

Izmantoti preses materiāli

DER ZINĀT

Kuņģis nav rasola bloda

✓ Tukšā dūšā apēsts ābols atstāj kuņģi jau pēc 15 minūtēm, apelsīni – vēl ātrāk. Ja augļi nonāk kuņģī pēc ēdienreizes, tie tur paliek kopā ar pārējo lēni sagremojamo barību un pēc 20 minūtēm sāk bojāties. Tāpēc augļi jāēd atsevišķi, piemēram, launagā vai pirms ēdienreizes.

✓ Ogļhidrātus saturošus produktus nevajadzētu ēst kopā ar skābiem produktiem, piemēram, etiķi, citronu, kečupu. Uzderot maizei tomātu sulu, tiek nomākta siekalu amilāze, kura mutē sašķeļ cieti saturošo maizi.

✓ Augļu sulas obligāti jādzēr atsevišķi no ēdienreizēm, jo tās ir koncentrētas un gremošanas trakts tās uztver kā pilnvērtīgu ēdienu.

✓ Persikus, mellenes, zilenes, vīnogas, melones un arbūzus labāk ēst pilnīgi atsevišķi vienā ēdienreizē, piemēram, launagā, jo tie kuņģī ātri pārstrādājas un slikti kombinējas ar citiem ēdieniem.

✓ Apelsīnus, mandarīnus, greipfrūtus, ananasus, granātus, citronus, ērkšķogas, dzērvenes, skābus ābolus, bumbierus, plūmes, aprikozes, vīnogas var savienot ar riekstiem, sieriem un zaļumiem. Taču šie skābie augļi nav kombinējami ar dzīvnieku olbaltumvielām, pupām, zirņiem, cieti saturošiem produktiem un dārzeņiem.

✓ Kaitīga ir ogļhidrātu kombinācija ar olbaltumvielām. Nav ieteicams tos apvienot ar gaļu, pienu un skābpiena produktiem, piemēram, pienā vārītu putru, maizi ar kefiru, kā arī maizi ar ievārījumu, putru ar cukuru un jebkuriem augļiem vai augļu sulām.

✓ Pasterizēts piens ir ārkārtīgi

smags pēc savām īpašībām. Atsevišķos gadījumos pienu var kombinēt ar saldiem augļiem, piemēram, banāniem, bet katram cilvēkam ir individuāla produktu panesamība.

✓ Tauri (sviests, krējums, saldaiss krējums, augu eļļas, speķis un citi dzīvnieku tauki) kavē kuņģa sulas izdalīšanos, īpaši, ja tos lieto ēdienreizes sākumā. Dažreiz tauri nomāc neveiksmīgu pārtikas produktu kombināciju rezultātā radušos sastrēgumu kuņģī. Taurus var kombinēt ar zaļumiem, dārzeņiem, cieti saturošiem produktiem, piemēram, putru ar sviestu. Atsevišķos gadījumos ir pieļaujama tauku savienošana ar augļiem un ogām, piemēram, zemenes ar saldo krējumu.

✓ Dārzeņi labi kombinējas gan drīz ar jebkuru ēdienu, palīdz tam labāk uzsūkties. Piemēram, ar olbaltumvielām (gaļa ar gurķiem, burkāni ar biežpienu), taukiem (kāposti ar eļļu), citiem dārzeņiem un cieti saturošiem produktiem (maize ar bietēm), zaļumiem.

✓ Nav ieteicams saldumus lietot pēc ēšanas, vislabāk tos ēst atsevišķi. No saldumiem vispār vajadzētu atteikties vai arī ēst tos kā pirmo ēdienu. Izņēmums ir medus, kuru nelielos daudzumos vēlams lietot kopā ar daudziem citiem produktiem, jo tas aizkavē bojāšanās procesu un sekmē bioloģiski aktīvo vielu uzsūkšanos. Tikai nevajadzētu medu kombinēt ar dzīvnieku valsts produktiem.

✓ Pēc ēšanas vēlams piecas minūtes mierīgi pasēdēt pie galda un tad lēnā soli pastaigāt 20 minūtes.

«Praktiskais Latvietis»

RECEPTES

Asaru galerts

Kilograms asaru, glāze tomātu biezeņa, glāze zivju buljona, sāls, dilles vai lauru lapas, pipari, sīpoli, 5 g želatīna.

Asarus notīra, liek katliņā, pārlej ar aukstu ūdeni, lai zivis būtu tikai nedaudz aplātas. Pieliek sāli, dilles un sīpolus (ziemā lauru lapas un piparus). Gatavām zivīm izņem asakas, sadala mazos gabaliņos. Kārto dziļos traukos, pārlej izkāstu zivju buljonu, kuram pieliek uzbriedinātu, izšķīdinātu želatīnu un tomātu biezeni.

Lidakas veltnīši

Kilograms lidaku, četras olas, trīs ēdamkarotes rīvmaizes, sāls, pipari, sasmalcināts muskatieksts, ingvers, dilles, piecas ēdamkarotes sviesta, eļļa cepšanai.

Miljons iemesli, kāpēc Latvija ir labākā valsts pasaulē...

Ja mēs vēl protam ar ironiju vērtēt sevi, ja spējam ar smaidu palūkoties uz to, kas notiek visapkārt, nekavējoties nav zaudēts. Tāds iespējams ir, ja ielūkojoties interneta adresē TellMe@MillionReasonsWhyLatviansTheBestCountryInTheWorld.com

Tātad, Latvija ir labākā valsts pasaulē...

✓ jo pie mums, lai uzņemtu reanimācijas nodaļu, ir nepieciešams norikojums no ģimenes ārsta;
✓ jo atceries — lai arī cik daudz tu būtu valstij samaksājis nodokļos, tu vēl joprojām esi tai parādā;
✓ jo Latvijā pat pirmklasniekiem viss ir apnicis;

Zivis notīra, novelk ādu, izņem asakas. Gaļu samal divas reizes, pieliek sakultu olu, sāli, piparus, sīki sakapātas dilles, ingveru, muskatiekstu, rīvmaizi, pieliek sabrūnīnātu sviestu.

Visu labi samīca, veido nelielus veltnīšus, ko iemērc sakultā olā, rīvmaizē, cep sviestā vai eļļā gaiši brūnos. Veltnīšus var vārīt arī taukos, tos var pildīt ar cieti vāritām, sakapātām olām, vāritiem burkāniem. Atdzisušus veltnīšus kārto lēzenos traukos, apkārt liekot marinētas saknes vai dārzeņus.

Pildīta līdaka

Pildot veselā zivī, vispirms notīra ziviņas. Tad visapkārt galvai ar ļoti asu nazi iegriež ādu un ar naža galu atdala mikstumu. Pēc tam, kreisajā rokā ar divi saturot zivs galvu, ar otru roku satver

zivis ādu un ar divi palīdzību novelk to virzienā no galvas uz asti.

Mikstumu pie spurām pārgriež ar šķērēm. Pie astes mikstumu un mugurkaulu pārgriež, iegūstot divas daļas: uz ārpusi izvērsto ādu (kopā ar asti) un ķermeni.

Ādu nomazgā, bet ķermenim izņem iekšas, mikstumu atdala no asakām. Ādu piepilda ar ma-

pieliek apstrādāto galvu, ietin marlē, pārsien ar aukliņu un vāra.

Porciju pildīšanai zivis sagriež piecus centimetrus biezus šķērs-gabalos. Ar asu nazi izgriež mugurkaulu un sānu asakas kopā ar mikstumu tā, lai pie ādas paliktu trīs līdz piecus centimetrus bieza mikstuma kārtiņa. Ādas gredzenus pilda ar zivs masu un apstrādā karstumā.

ceļazīmi «Labs ceļš», jo sliktā ceļa apzīmējumam vairs nav nozīmes;

✓ jo mums divreiz par premjeru ievēl cilvēku, kuru neviens nevēlas par premjeru;

✓ jo Amerikā Brīvībai ir statuja, bet Latvijā — pieminēklis;

✓ jo katrās vēlēšanās mēs balsojam par citiem, bet ievēlam tos pašus;

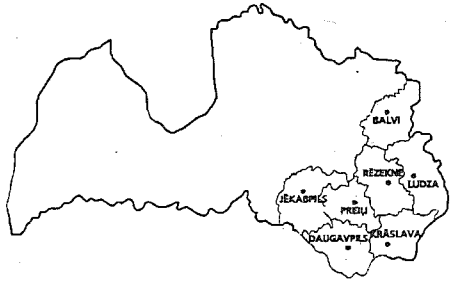
✓ jo valstī naudas pietiek tikai lielajām algām, mazajām — nē;

✓ jo, skatoties uz darba vietās esošajiem datoriem, rodas sajūta, ka lielākā daļa Latvijas darbinieku strādā portālā draugiem.lv;

✓ jo tikai pie mums ires maksas ir lielākas par algām;

✓ jo tautas kalpiem ir vairāk brīvdienu, kā vidusmēra skolēnam vai bērnodarza audzēknim.

KAIMINU RAJONOS

Saņēma dāvinājumu no Somijas

9.

Balvos bija ieradušies Somijas labdarības organizācijas «Cerību zvaigzne» pārstāvji, lai nogādātu humānās palīdzības kravu Balvu slimnīcai un Balvu pirmsskolas izglītības iestādēm «Sienāzītis» un «Pīlādītis». Bērnu darzi sūtījumā saņēma sadzīves elektrotehniku un virtuves piederumus, bet slimnīcai somu labdari bija sagādājuši speciālas gultas un to aksesuārus.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Audzē vairāku desmitu šķirņu vīnogas

— Par istu vīna pazinēju mani nevar saukt, jo es šo sarežģīto jomu tikai apgūstu, — tā teic mežsargs Andrejs Dobelis no Variēšu pagasta «Spilvēm», kura hobijs ir vīnogu audzēšana un vīna darīšana mājas apstākļos. «Spilves» atrodas meža ielokā, tā ir laba vieta ogu stādījumiem.

Andreja vīnogulāji ir tikai septiņus gadus veci. — Manējās nav tā sauktās tīras Eiropas šķirnes, bet hibrīdi. Taču to ir daudz — 65. Puse no tām vēl pat neražo, — stāsta A.Dobelis.

Nezinātājam varētu šķist, ka vīnā der tādas pat vīnogu šķirnes kā, piemēram, Francijā vai Itālijā. Andrejs to noliedz un teic, ka pēdējā laikā daudzas šķirnes atceļojušas no austrumiem — no Krievijas. Pagājušajā gadā viņš piedalījās Ziemeļvalstu vīnogu audzētāju konferencē. Uz to tālākie viesi ieradušies no Kanādas un Altaja, kur arī, kā izrādās, itin labi var audzēt šos siltumu mīlošos augus. Turienes ziemās tās pat izsalstot mazāk nekā pie mums, jo biežā sniega sega vīnogulājus silda līdz pat pavasarim, ko nevar teikt par Latvijas untumaino ziemu. Toties mūsu vīnogas ir aromātiskākas.

— Latvijā patlaban atsācies selekcijas darbs. Labu slavu ieguvis mūsu selekcionārs Gunvaldis Vēsmiņš no Liepājas rajona Cira, kas ticis pat tālāk nekā savulaik slavenais Pauls Sukatnieks, — teic A.Dobelis. Vēsmiņa izveidoto piecu šķirņu garšas kvalitāti viņš vērtē kā ļoti izdevušos. Tās jau tuvojas Eiropas šķirnēm — plāna miziņa, maz sēklu un laba garša, kā arī agras ražas. Kurzemes reģionā ogas bijušas gatavas jau jūlijā otrajā pusē.

Vīna un vīnogu gudrībās Andreju ievadījis tēvs Gvido Dobelis: — Tagad mēs savā starpā sa-

● Ne tikai Francijā, bet arī Latvijā vai itin nopietni pievēršties vīnogu audzēšanai un vīna darīšanai. Andrejam Dobelim tā ir aizraušānās brīvā laikā.

cenšamies, — kam labāks vīns, kam — stādījumi. Tēvam ir divi dārzi — viens Rīgā, otrs Gaujā aiz Carnikavas.

Vīna rauga dzīvīgums, skābes daudzums ogās, vajadzīgie grādi — tās ir svarīgākās pamata lietas, kas vīnam vajadzīgas. Taču Andrejs norāda, ka garšas kvalitāti vēl nosaka daudzi citi faktori, un pat slavenākajās Francijas vīna darītāvās katra gada raudzējumi atšķiras. Laika gaitā arī paša gaume esot izmainījusies, saldie vīni viņam vairs nelielas garšīgi. Esot interesanti vērot degustāciju un klausīties komisijas spriedumus par katru no vīniem. Pie sausajiem un pussausajiem izraisoties visai interesantās diskusijas, jo tos, lai būtu laba garša, ir grūtāk noraudzēt.

— Varbūt tad, kas aiziešu pensijā, vīnkopībai pievērsīsos pamatīgāk, taču tas nav lēts prieks. Vajadzīgi pamatīgi kapitālieguldījumi, — secina Andrejs Dobelis, kam vīnogu audzēšana patlaban ir kā jauks un radošs vaļasprieks.

Akcijā «Paņem mani opā!» saziēdots daudz naudas

Labdarības akcija, ko septembra nogalē organizēja Jēkabpils dzīvnieku patversme kopā ar pilsetas domi, bija kupli apmeklēta. Tās laikā notika Jēkabpils domes deputātiem un darbiniekiem piederošo suņu, kaķu un citu mājdzīvnieku izstāde un demonstrējumi. Apmeklētāji varēja pārliecināties, ka domniekiem ir visdažādākie mīļi — ne tikai suņi un kaķi, bet arī žurciņas, šinšillas un pat gailis. Visi tika izvesti parādē.

Akcijas laikā iegūta nauda — 1270 lati par ieejas biļetēm un saziēdote gandrīz 80 lati — nonāks Jēkabpils dzīvnieku patversmes rīcībā. — Vajadzību ir ļoti daudz, un jādodomā, ar ko sākt vispirms. Ļoti nepieciešams jauns žogs, vēl noderētu siltā ūdens boileris, nepieciešams telpu kosmētiskais remonts, — svarīgākās lietas uzskaitīja patversmes vadītāja An-

● Akcijas «Paņem mani opā!» laikā suņi bija mierīgi, rāmi un ļāva sevi ne tikai apskatīt, bet arī fotografēt.

na Morozova. Patlaban patversmē mitinās trīs pieauguši suņi un pieci kaķi. Dzīvnieki tur nonāk dažādos veidos, piemēram, ar policijas palīdzību izņemti no aizslēgtiem dzīvokļiem un vasarnīcām, kurās saimnieki tos vienkārši aizmirsuši. Suņus noķer uz ielām vai arī tos atved cilvēki, pie kuru mājām dzīvniekus pametuši iepriekšējie saimnieki nolūkā no agrākajiem mīļiem atbrīvoties.

A.Morozova saka: — Ar šīs akcijas palīdzību gribējām pievērst plašākas sabiedrības uzmanību tam, cik ļoti patversmei vajadzīga palīdzība un cik daudz prieka cilvēkam spēj dot mājdzīvnieks, ja vien mums par to ir sapratne un prasme rūpēties un cilvēcīgi izturēties pret mājdzīvnieku.

Jēkabpili plāno pavisam aizliegt alternatīvo apkuri

Jēkabpils dome jau liedz ierīkot alternatīvo apkuri dzīvokļos, taču pagaidām to var ierīkot visā mājā, ja mājas īpašnieki apvienojas un nodibina apsaimniekošanas sabiedrību. Tagad domē izvērtē iespējas aizliegt arī visā mājā

ierīkot alternatīvo apkuri, ziņo «Brīvā Daugava».

Jēkabpils domē jau iepriekš notikušas diskusijas, izskatot iedzīvotāju iesniegumus par alternatīvās apkures ierīkošanu dzīvokļos. Cilvēki saņem atteikumu, kas pamatots ar pašvaldības tiesībām izvēlēties, kāds apkures veids būs pašvaldības bilancē esošajos daudzdzīvokļu namos.

Atbilstoši domē apstiprinātajiem noteikumiem alternatīvo apkuri nevarēja ierīkot dzīvoklī, bet tas tika pieļauts visā mājā, ja iedzīvotāji nodibina apsaimniekošanas sabiedrību. Pēdējā sēdē deputāts Aigars Nitišs ierosināja ar domes lēmumu liegt arī šo iespēju. Citādi nebūšot jēgas šobrīd siltumtrašu un katlumāju rekonstrukcijā ieguldītajiem miljoniem. Cilvēki nākotnē arvien vairāk dibināšot apsaimniekošanas sabiedrības, un tad izšķiršoties par alternatīvo apkuri visai mājai. Tā ar laiku SIA «Jēkabpils siltums» paliks bez klientiem. Šo ierosinājumu atbalstīja arī domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs. Viņš ierosināja, lai speciālisti izskata iespēju pieņemt šādu lēmumu.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Prāvestam Jānim Bārtulim svinēja jubileju

14. oktobrī 80 gadu dzimšanas dienu svinēja Balvu Romas katoļu draudzes prāvests Jānis Bārtulis. Draudzes locekļi viņu raksturo kā pesimistisko optimistu, kurš vīstumšāķajam mākonim mēģina saskatīt gaišu maliņu. Prāvesta dzimtā puse ir Rēzeknes apriņķa Maltas pagasts, pēc tam dzīves ceļš aizvedis uz Kurzemi.

Jubilejas priekšvakarā priesteris uzsver: garīdznieka dzīve ir izvēle, kur vairāk pienākumu un atbildības, sapratnes un zināšanu ne tikai par reliģiju, bet arī par cilvēka dzīves jēgu. Jānis Bārtulis lasa daudz literatūras, agrāk krā-

jis grāmatas, un arī pats raksta. Balvu draudzes locekļi pateicas Dievam, ka viņiem ir tik sirdsgudrs un vienkāršs, aktīvs un enerģisks prāvests.

Boldānu apcietina tiesas zālē

Latgales apgabaltiesā 9. oktobrī nolasīts spriedums krimināllietā par 9. Saeimas vēlēšanu rezultātu viltošanu Kubulu pagastā. Saeimas deputātu Juri Boldānu tiesa atzina par vainīgu un sodīja ar brīvības atņemšanu uz astoņiem mēnešiem, ar aizliegumu kandidēt vēlēšanās uz diviem gadiem. Viņu apcietināja tiesas zālē. Par vainīgu atzina arī Igoru Boldānu un sodīja ar naudas sodu septiņu minimālo mēnešsalgu apmērā. Izskati-

ta arī vēlēšanu komisijas darbinieku lieta. Maruta Apīne atzīta par vainīgu un sodīta ar naudas sodu piecu minimālo mēnešsalgu apmērā. Par vainīgām atzītas arī Vera Litviņeca, Aina Stahovska un Līgita Trupovniece, taču viņas no kriminālsoda atbrīvoja. Apšūdzētie spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no sprieduma pilna teksta saņemšanas.

● Pirms tiesas sēdes Kubulu vēlēšanu lietā apsūdzētais 9. Saeimas deputāts, bijušais Kubulu pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Boldāns ar savu advokāti Valentīnu Oļhovu izskatījās nomākti.

«Vaduguns»

10. LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

CSDD ATGĀDINA

Par drošību uz ceļiem jārūpējas gan gājējiem, gan transportlīdzekļu vadītājiem

Līdz ar rudeni atnākušas arī tumšās nakts. Šis laiks ir jāprot novērtēt, jo ceļu satiksmes visneaizsargātākie dalībnieki – gājēji un velosipēdisti – paliek arvien nemanāmāki autovadītājiem.

Cilvēka sirdsapziņa un braukšanas kultūra

Īpaši gribētos uzrunāt autovadītājus par viņu braukšanas kultūru. Šī gada 5. oktobrī ceļa Līvāni – Preiļi 35. km laika posmā no 22.00 līdz 23.00 tika notriekta gājēja. Autovadītājs notikuma vietu atstāja, nesniedzot palīdzību cietušajai, kā arī nepaziņoja neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai. Cietušās nāve iestājās 6. oktobra rītā (!) laika periodā no 04.00 līdz 05.00. Garāmgājēji bojā gājušo atrada tikai ap 8.00. Gribētos jautāt šim autovadītājam, starp citu, kuram nemaz nebija transportlīdzekļa vadītāja apliecības, kur ir viņa sirdsapziņa godaprāts, galu galā vīrieša pašciena. Kur? Laikā sniegta medicīniskā palīdzība būtu glābusi šīs gājējas dzīvību.

Gājēja vai velosipēdistu notriekšana ir ne tikai traģēdija viņa piederīgajiem, bet arī smaga psiholoģiska trauma autovadītājam. Turklāt nevienam nelīdz secinājums, ka gājējs vai velosipēdisti pats bija vainīgs, jo nebija redzams. Analizējot šo un līdzīgus satiksmes negadījumus Latvijā, apstiprinās vienots scenārijs – neatkarīgi, vai gājējs būtu bērns, pieaugušais, vecs cilvēks, bezpajumtnieks vai alkoholiķis – lielākajai daļai no viņiem negadījuma brīdī pie apģērba vai velosipēda nebija atstarojošu materiālu. Šie cilvēki autovadītājiem nebija redzami.

CSDD aicina autovadītājus, kuri tumšā redz gājējus bez atstarojošiem materiāliem, nevis nikni un vienaldzīgi pabraukt garām, bet apstāties un brīdināt viņus. Jebkurš autovadītājs var savā mašīnā turēt atstarotāju, kaut vai vienu, ko šādā gadījumā iedot «neredzamajiem» gājējiem. Tā būtu dāvana ne tikai viņiem, bet sev pašam – savai drošībai.

Ceļu satiksmes drošības direkcija aicina gājējus un velosipēdistus nepaļauties uz nejaunu veiksmi, bet tumšā un krēslā rūpēties par savu drošību arī pašiem. Atstarotājs vai atstarojošs materiāls uz gājēja apģērba var glābt dzīvību. Turklāt neviens tumšā nepētīs, vai jums ir moderns, vai šodienas stila tendencēm ne tik atbilstošs atstarotājs. Tā būs vienkārši redzama, gaismu atstarojoša, brīdinoša zīme autovadītājiem. Atstarotājs – tā ir dzīvības un drošības ķīla! Tāpat saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem

gājēji, piedaloties ceļu satiksmē, var izmantot arī kabatas lukturišus. Tas nebūt nav utopisks aicinājums. Nevajag gaidīt, ka uzlabojumi satiksmes drošībā notiks paši no sevis. Jo aktīvāk cilvēki paši iesaistīsies sevis sargāšanā, jo tā būs efektīvāka un vairoš drošību ikvienam satiksmes dalībniekam. Agrāk varēja oponent, ka atstarotāji nav nopērkami. Tagad šādām atrunām nav pamata, jo tos var iegādāties Latvijas pasta nodaļās, benzina uzpildes stacijās u.c. Vienkāršākais atstarotājs maksā, sākot ar pārdesmit santīmiem.

Kāpēc un kā lietojams atstarotājs?

Autovadītājs neizgaismotu gājēju uz ceļa pamana tikai 25 - 40 metru attālumā. Ja vadītājs brauc ar 90 km/h lielu ātrumu, šo ceļa posmu viņš paveic 1 - 2 sekundēs. Tikai divas sekundes, lai pamanītu, noreagētu, apbrauktu gājēju – diemžēl nereti tas ir pārāk īss brīdis un var beigties ar nelaimi.

Savukārt atstarotāja atspīdināto gaismu autovadītājs, braucot ar tuvajām gaismām, pamana 140 metru attālumā, braucot ar tālajām gaismām, atstarotāju var pamanīt pat no 400 metru attāluma. Tātad gājēju un velosipēdistu pamanīšanas attālumus, lietojot atstarotājus, palielinās 5 - 10 reizes, un tas ir pietiekami liels laika sprādis, lai vadītājs savlaicīgi reaģētu, samazinātu ātrumu un izvairītos no gājēja.

CSDD aicina skolotājus runāt ar bērniem par satiksmes drošību ne tikai pirmajās skolas dienās, bet arī tagad, kad, iestājoties rudenim, diennakts tumšais laiks ir īpaši bīstams. Arī vecākiem vajag gan ar savu piemēru, gan padomu palīdzēt mazajiem satiksmes dalībniekiem, bet autovadītājiem būt īpaši uzmanīgiem un iecietīgiem.

Ne vecāki, ne skolotāji nedrīkst paļauties uz to, ka bērnus sargās vienīgi «labie nodomi». Par bērna drošību satiksmē jārūpējas nopietni un pastāvīgi viņu izglītojot un mācot. Pie tam jāapzinās, ka bērns pārņem pieaugušo uzvedības modeļus un cenšas tos atdarināt. Tādēļ ir būtiski, lai pieaugušie, mācot bērniem satiksmes noteikumus, paši tos ievērotu. Pretējā gadījumā bērns neapzināti kļūst par satiksmes pārkāpēju, tā ievērojami apdraudot savu drošību uz ielas.

Vecākiem

✓ Vecāki ir vispiemērotākie satiksmes noteikumu un satiksmes drošības skolotāji saviem bērniem, tādēļ tieši vecākiem ar

bērniem jāpārņem, kas ir satiksmē, kādēļ tā ir bīstama un kā tajā justies droši.

✓ Bērniem, kas jaunāki par 8 gadiem, ir grūti noteikt ātrumu un attālumu, tādēļ visdrošāk tiem pārvietoties pieaugušo pavadībā.

✓ Atcerieties, ka bērniem ir grūti pilnībā pārredzēt ceļu, tādēļ māciet tos šķērsot ielas pie luksoforiem – labi pārredzamās vietās.

✓ Iemāciet saviem bērniem, kā drošāk pārvietoties pa ceļu, kuram nav gājējiem paredzētas ietves. Māciet bērniem iet pretēji braukšanas virzienam – tā, lai vienmēr būtu redzams pretimbraucošais transportlīdzeklis.

✓ Rūpējieties par to, lai atstarojoši materiāli būtu gan uz bērna apģērba, gan mugursomas. Ja viņš transportlīdzekļu vadītājiem būs labi saskatāms, tas pasargās bērnu no nelaimes.

✓ Kad, jūsuprāt, esat iemācījis savam bērnam, kā ielu šķērsot droši, palūdziet, lai viņš pats jūs pārved pāri ceļam.

✓ Bērni mācās no saviem vecākiem. Ievērojiet noteikumus un to, ko mācat bērnam, tad, kad esat kopā!

Autovadītājiem

✓ CSDD aicina autovadītājus samazināt braukšanas ātrumu skolu tuvumā un būt uzmanīgiem, jo bērni, kuriem nav zināšanu satiksmes noteikumos un drošībā, mēdz uzvesties neadekvāti, piemēram, neprognozējami skriet vai šķērsot ielu.

✓ Bērns to mazā auguma dēļ grūti pamanīt, tādēļ esiet ļoti uzmanīgi, apgriezoties braukšanai pretējā virzienā vai nogriezoties uz mazākas nozīmes ceļiem.

✓ Kamēr bērns augumā nav sasniedzis 1,50 cm, viņš jāpārveda piesprādzēts vai nu speciālā bērnu sēdekli, vai uz paliktņa. Ja tik mazu bērnu piesprādzēsiet ar pieaugušajiem paredzētajām drošības jostām, varat nodarīt nopietnu kaitējumu viņa dzīvībai un veselībai, jo, strauji bremzējot, drošības josta nevis noturēs to vietā, bet žņaus kaklu.

✓ Tāpat kā šķērsojot ielu, arī braucot transportlīdzekli, pieaugušajam jāpārņem bērns ar savu piemēru. Ja reiz tiek piesprādzēts bērns, drošības josta jālieto arī pašiem.

✓ Autovadītājiem ieteikums būtu līdzīgi transportlīdzekli vienmēr vadīt atstarojošo vesti, kas lieliski noder gadījumā, ja diennakts tumšajā laikā savam transportlīdzeklī ir jāveic, piemēram, riepas nomaina ceļa malā. Šo vesti citi autovadītāji ieraudzīs jau pa krietnu gabalu un tas būs liels ieguldījums jūsu pašu drošības uzlabošanā.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 8. līdz 14. oktobrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 30 notikumi. Kā informē pārvaldes priekšnieka palīdze Liēna Lāce, no nedēļas laikā reģistrētajiem iesniegumiem trīs ir bijuši par mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu, vēl rajonā bijušas trīs zādzības, reģistrēti divi dokumentu nozaudēšanas gadījumi, kā arī viens gadījums, kad kādu vietā sakodis suns.

No garāžas izzaga mantas

8. oktobrī ar iesniegumu policijā griezās kāds 1941. gadā dzimis Līvānu iedzīvotājs. No viņam piederošās garāžas nozagts elektriskais urbis un divas makšķeres.

Zagli aizdzina velosipēdu un paņēma dārza frēzi

Tajā pašā dienā policijā reģistrēts vēl kāds iesniegums par Līvānos notikušu zādzību. Konstatēts, ka norauta durvju piekaramā atslēga garāžai, kas pieder 1970. gadā dzimušam pilsētas iedzīvotājam. Zagļi aizdzinusi sarkanu sieviešu velosipēdu, paņēmuši elektriskās šķēres «Bosh» un dārza frēzi «Husqvarna». Policija uzsākusi kriminālprocesu.

Demontēts koka žogs

Zagļu darbības ir apbrīnojamā. 9. oktobrī policijā ar iesniegumu griezusies kāda 1955. gadā dzimusi Jersikas pagasta iedzīvotāja. Sieviete sūdzējās par to, ka uz viņai piederošās zemes demontēts un nozagts uzbūvētais

koka žogs 54 metru garumā. Nozagta žoga augstums bijis 2,10 metri.

Kriminālprocess par braukšanu dzērumā

10. oktobrī Preiļu rajona teritorijā uz ceļa Kastīre – Kategrade – Kameņeca – Kapīni policija apturēja automašīnu Suzuki Swift, kuru vadīja 1969. gadā dzimis vīrietis. Policisti konstatēja, ka autovadītājs ir alkohola reibumā, pie tam viņam nebija noteiktā kārtībā iegūtu transportlīdzekļa vadītāja tiesību. Policijā uzsākts kriminālprocess.

Rušonas ezerā atrasts vīrieša liķis

Rušonas ezerā atrasts 1953. gadā dzimuša vīrieša liķis. Redzamas vardarbīgas nāves pazīmes nav konstatētas. Uzsākts kriminālprocess.

Preiļos joprojām uzdarbojas vandāļi

12. oktobrī policijā saņemts iesniegums par to, ka Preiļos Tīrgus laukumā atrastas no deratīvajām vāzēm izrautas divas tūjas. Stādīņus vandāļi nebija paņēmuši, bet nometuši turpat līdzās.

Kriminālprocess par izsistu logu

12. oktobrī policijā saņemts iesniegums no Pelēču pagasta. Konstatēts, ka kāds izsitis pakešu logu Pelēču pamatskolas ēkā. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

JAUNUMI ĪSUMĀ

Esam pirmrindnieki

Starptautiskā motorizēto transportlīdzekļu pārbaužu komiteja publicējusi ieteikumus satiksmes drošības likumdošanai Eiropas Savienībā. Izrādās, Latvija jau apsteigusi daudzas ES valstis, jo ieteikumus ieviesusi kā prasības savā likumdošanā. Konkrēti – palielināt pārbaužu biežumu veciem transportlīdzekļiem, veikt regulāras motorciklu tehniskās apskates un kontrolēt transportlīdzekļu elektroniskās sistēmas (pašlaik tas ir izpētē stadijā).

Ciņa ar guļavām

Eiropas Auto klubs paziņojis, ka Vācijas Satiksmes ministrija grasās pieņemt likumu, kas miegainiem un pie stūres aizmigušiem šoferiem paredz autovadītāja apliecības atņemšanu.

Izrādās, avārijas nav saistītas tikai ar braukšanas un atpūtas laika neievērošanu vien. Pēc vācu Miega zinātnes un miega medicīnas sabiedrības datiem, vairāk nekā 10% vāciešu ir miega traucējumi, kas būtu jāārstē. Īpaša uzmanība tiks pievērsta smago automašīnu, autobusu un taksometru vadītājiem.

Vislētāk auto vērtību zaudē «japāņi»

Pēc triju gadu ekspluatācijas vismazāk no savas vērtības zaudē «Scion» (pieder «Toyota»), «Honda» un «Mini» markas auto. Pēc kompānijas «Power Information Network» ziņām, šo ražotāju automašīnas vislētāk zaudē savu vērtību. Jāatzīmē, ka vislētāk vērtību zaudējušo auto desmitniekā iekļuvuši galvenokārt tieši japāņu automobiļi. Izņēmums ir tikai «Hummer», «Mini» un «BMW». Lūk, desmit vērtīgāko auto tops.

Pirmajā vietā «Scion», kas pēc triju gadu ekspluatācijas saglabā 69,8% no jauna auto cenas. Otrajā vietā ir «Honda» – 68%, trešajā – «Mini» – 66,8%. Seko «Acura» – 65,8%, «Toyota» – 65,7%, «Lexus» – 64%, «Subaru» – 63,9%, «Hummer» – 63%, «Nissan» – 62,4%, bet desmitnieku noslēdz «BMW» ar 61,2%. Vidējais rādītājs tirgū kopumā – 58,7%.

Pēc preses materiāliem

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA, PATEICĪBA

SAKRET®

PRODUKTU DIENAS!

SAKRET SPECIĀLISTU PRODUKTU DEMONSTRĀCIJAS UN KONSULTĀCIJAS

Ceturtdien, 18. oktobrī
Preiļos plkst. 09:00 - 12:00
veikalā

tapro profesionāļiem

Brīvības ielā 75a

Tālrunis: 65323044
www.tapro.lv

NĀC CIEMOS!

Grūnis UG

tapro būvēsim profesionāļiem

Sadolin

Īpašie piedāvājumi Tapro veikalos!

Piedāvājums spēkā līdz 30.11.07.

www.tapro.lv

BINDO 7 - matēta krāsa sienām

9.69 7.75 LVL 2.5 l	17.85 14.29 LVL 5 l	33.45 26.69 LVL 10 l
------------------------------	------------------------------	-------------------------------

Rīgā, Maskavas ielā 438; Siguldā, Pulkveža Brieža ielā 111a
Raganā, „Krausti” Krimūldas pagasts; Ogrē, Skolas ielā 4
Bauskā, Stacijas ielā 3; Valmierā, E. Lācera ielā 4
Gulbenē, Baložu ielā 4; Kuldīgā, Jelgavas ielā 73
Talsos, Rīgas ielā 25; Jelgavā, Rūpniecības ielā 11 un Aviācijas ielā 8
Saldū, Kuldīgas ielā 69; Ventspilī, Gertrūdes ielā 17
Preiļos, Brīvības ielā 75a; Daugavpilī, Stacijas ielā 129d

SEMINĀRS GRĀMATVEŽIEM un KOMERSANTIEM!!!
18. oktobrī plkst. 10.00
Preiļu kultūras centra zālē Raiņa bulv. 28

Iegādājies kādu no izdevumiem (vai divus ar atlaidi) un noklausies semināru (2 stundas) bez maksas:
DARBA DEVĒJA ROKASGRĀMATA I DAĻA (autors AGRIS SVARE, 100 lpp.) — Ls 10:
VID AUDITA ROKASGRĀMATA I. DAĻA (autors A. Svare, 154 lpp.) — Ls 10
NODOKĻI FIZ. PERS. SAIMNIECISKAJĀ DARBĪBĀ (100 lpp.) — Ls 10

Seminārā (lektors A. Svare):

1. Jaunākais komandējumu aprēķināšanā (11. septembra grozījumi). Problēmjautājumi komandējumos — dienas naudas aprēķins, d/laika uzskaitē komandējumā, obligātie att. dok. komandējumā. Vienas dienas komandējumi un to īpatnības.
2. Izmaksas darbiniekam, kas ļauj ietaupīt — akorda darbs, uzņēmuma līgums, nomas līgums.
3. Izpeļņas aprēķins — izmaksas, kas iekļaujamas izpeļņā, dienu skaita noteikšana, summas un dienas, ko neiekļauj izpeļņā. Atvaļinājuma kompensācijas aprēķins un kompensējamā perioda noteikšana.
4. Darba laika uzskaitē par papildus darbu, virsstundām, darbu veidi, kuros darba laiku neuzskaita. Darba samaksa valžu un padomju locekļiem. Neapliekamās izmaksas darbiniekiem.
6. Paraksta un zīmoga lietošana nodokļa rēķinos. Rēķina izrakstīšanas datums un darījuma datums. Pušu paraksti darījumā (parakstu atšifrējumi). Kases aparāta čeka paskaidrošana ar kvīti, izmaiņas rekvizītos darījuma kvītīs (MK not. 282)

JEBKURU DIVU IZDEVUMU CENA — TIKAI Ls 15. Informācija nkd@inbox.lv vai pa telefonu 29245381.

InservissCredit

SOCIETE GENERALE GROUP

**OKTOBRĪ UN NOVEMBRĪ
IZDEVĪGĀKIE
NOTEIKUMI
AUTOKREDĪTAM
ŠAJĀ GADĀ!**

ATNĀKSI - AIZBRAUKSI!

Preiļi, Brīvības 2, tālr. 53 81125

Jā, ja plānojat
lielāku pirkumu (līdz
vienam tūkstotim latu),
izmantojiet aizdevumu
KOMFORTAM.

Latgales Finanšu kompānija

Klientu līnija: 67-280-120

Birojs Preiļos: 65-324-164

www.lafiko.lv

**LOGU
SERVISS**

5 kameru logi ar 3 stiklu paketi
ārējās metāla durvis no 125 Ls
ekskluzīvās durvis
ēku remonts
apdares detaļi
Lizings, motāža, apdare

Preiļi, Valmieras iela 2
tel. 5321411 mob.tel 28673992

Rīgas mācību centrs «DRMC» rīko
Preiļos un Līvānos kursus
«Balancspējīgs grāmatvedis»
(programma no 0 līdz bilancei,
datorgrāmatvedība
«Zalktis»). Tālr. 29107155.

DZIĻURBUMI.
Tālr. 29107231, 26484468.

AICINĀM DARBĀ PĀRDEVĒJUS
juvelierizstrādājumu
veikalā Līvānos.
Tālr. 29529631.

SIA «RANKO» licencēta kautuve
iepērk liellopus,
jaunlopus un aitas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26333669 (Nīna), 29161121 (Juris).

Piedāvā tērauda jumtu un sienu
segumus no zviedru materiāla.
Dakstiņprofils, valcprofils, trapeceveida
profils, apaļās un kvadrāta
notek sistēmas dažādos krāsu toņos.
Cena, sākot no 4,50 Ls m² (PVN iekļauts).
Tālr. 28627237, 67545906.

Dziedniece Gaļina Baisaitova
ārstē nervu slimības, galvassāpes,
impotenci, anurēzi, osteohondrozi,
atrisina ģimenes problēmas, zilē uz
kārtīm, kafijas biežumiem, noņem lāstus,
nosaka ūdens āderu zonas.
Sert. nr. LA001-01-06.
Daugavpils ielā 66, Preiļi. Tālr. 28717345.

Pateicamies draugiem, radiem,
Jēkabpils AP, Preiļu filiāles kolēģiem,
Preiļu DSAC, CSP un vi-
siem, kas palīdzēja, atbalstīja un
bija kopā ar mums, pavadot mīlo
tēti un vīru pēdējā gaitā.
Seiļu ģimene

Viss nepazūd, kad tēti kapu kalnā
nes,
Pār tevi vēsās smilšu sauļas krīt.
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē
devi,

Un kaut kur dziļi sirdī sāpes krīt.
Brīdī, kad klusi zvaigžņu ceļos
aiziet mīlais TĒTIS, esam kopā
ar Maiju Kručiņu.
Līvānu 1. vidusskolas saime